De Vierklank

Een uitgave van Vario Pers Kon. Wilhelminaweg 461, 3737 BE Groenekan tel. 0346-211992 website: www.vierklank.nl e-mail info@vierklank.nl
Verschijnt wekelijks huis-aan-huis in: Bilthoven, De Bilt, Groenekan, Hollandsche Rading, Lage Vuursche, Maartensdijk en Westbroek

De Vierklank sinds 1994

Nu ook via WhatsApp bereikbaar op 0346-211992

28e jaargang
21 december 2022
Nr. 51

Geen windmolens rond Maartensdijk

door Henk van de Bunt

‘Twee mogelijke locaties, die de gemeente De Bilt op het oog had voor windmolens - langs de A27 ten noorden en zuiden van Maartensdijk - vallen af’; aldus valt te lezen in de jongste uitgave van Stichting tot Behoud Prinsenlaan en ommelanden. ‘De provincie Noord-Holland bevestigt, dat er vanwege de nabijheid van het vliegveld Hilversum op die plekken maar tot 100 meter tiphoogte gebouwd mag worden. En molens van die beperkte hoogte leveren te weinig energie op’.

Blik vanaf de carpoolplaats aan de Nieuwe Wetering op de strook langs de A27; één van de beoogde mogelijke locaties voor windmolens.

De Stichting noemt het opvallend, dat gemeente en provincie tot voor kort mogelijk niet bekend waren met de beperking bouwhoogte. Secretaris Peter Jansen: ‘Het door de gemeente inschakelde adviesbureau Bosch en Van Rijn heeft verzuimd om de beleidsmakers daarop te wijzen. Dat brengt De Bilt in een lastige situatie: het is moeilijker geworden om de met de provincie Utrecht afgesproken klimaatdoelen te realiseren. En dat terwijl de verantwoordelijke gedeputeerde Van Essen de druk opvoert. Hij is ontevreden met de plannen voor windenergie die een aantal gemeenten, waaronder De Bilt, tot nu toe heeft gepresenteerd en dreigt zelf locaties aan te wijzen. Hij zegt daartoe bevoegd te zijn’.

Gemeente

De Stichting heeft gedeputeerde Van Essen en partijen in Provinciale Staten in brieven al eerder gewezen op problemen die mogelijke locaties voor windmolens bij Maartensdijk opleveren, los van de beperkte bouwhoogte. Meer in het algemeen moet er - naar de mening van de Stichting - meer rekening dan tot nu toe worden gehouden met de gezondheidsproblemen, die kunnen optreden wanneer molens te dicht bij woningen staan. Jansen: ‘Wij hebben het Biltse college en de gemeenteraad van De Bilt daar eerder al op gewezen, maar met uitzondering van één partij is er nooit één reactie op gekomen’.

Provincie

Gedeputeerde Van Essen kondigde op 28 november in het Algemeen Dagblad een aanpassing van zijn beleid aan: ‘We gaan een groot aantal windlocaties, waarvan wij denken dat het er ruimtelijk mogelijk moet zijn, tegen het licht houden. Als het gaat om milieueffecten, natuur, omwonenden, ondergrondse gasleidingen, restricties of belemmeringen waarmee je rekening moet houden; alles’. Een eerder aan gemeenten gepresenteerde groslijst met locaties (afkomstig uit het genoemde onderzoek van Bosch en Van Rijn) moet daarmee worden verfijnd: ‘Voor de hele provincie willen we nou eens goed in beeld krijgen wat nou de geschikte locaties zijn: waar hebben natuur en omwonenden er de minste hinder van?‘

Geluidoverlast

Op 8 december besteedde het TV-programma Zembla een uitzending aan het probleem van de geluidoverlast voor omwonenden. Aan het woord kwam Jan de Laat van het Leids Universitair Medisch Centrum: ‘De gezondheidsklachten betreffen vooral slaapstoornissen, maar ook duizeligheid, misselijkheid en hoofdpijn’. En verder sprak hij over ‘concentratieverlies, ten gevolge van die slaapstoornissen, maar ook hoge bloeddruk, hartslag, problemen, bronchitis, rusteloosheid, angst en soms ook depressie’. De Laat pleit voor een geluidslimiet van windmolens van maximaal 35 decibel. Peter Jansen: ‘Dat is fors lager dan de huidige norm van 47 decibel. Die norm is onderdeel van de huidige regelgeving voor geluid van windmolens. Het geluid dat een windturbine maakt mag bij een woning niet harder zijn dan 47 decibel. Dat is vergelijken met het geroezemoes op een rustig kantoor of het geluid van een regenbui. Probleem is dat deze waarde van 47 decibel een jaargemiddelde is. Dat niets zegt over de momenten waarop er méér geluid was; waarop bewoners dus overlast ervaren. Tevens werd er in Zembla aandacht geschonken aan het bestaan van tonale geluiden. Dit zijn frequent aanwezige geluiden (zwiepende rotorbladen, turbines e.d.), die via trillingen in grond en/of lucht ver kunnen verplaatsen. Meestal zijn deze geluiden in een stille omgeving (’s nachts) als een brom of een snerpende toon waarneembaar. Duidelijke richtlijnen inzake tonale geluiden zijn er, voor zover wij weten, nog niet’.

Afstand tot bebouwing

In de voorlaatste nieuwsbrief wees de Stichting al op het probleem van de minimumafstand tussen turbines en bebouwing. Jansen: ‘In genoemde regelgeving is daarover geen bepaling opgenomen. Gemeenten en provincies kunnen dus zelf hun normen bepalen. Sommige hanteren de grenswaarde, die de Rijksdienst voor ondernemend Nederland (januari 2021) stelt: bij 47 decibel moet de afstand 550 meter bedragen. Let wel: dit geldt voor molens met een tiphoogte van 170 meter.

In veel plannen voor windenergie wordt uitgegaan van grotere molens (240 meter of meer) om aan een hogere energieopbrengst te komen. De regering zal dit jaar aangeven welke minimumafstand gaat gelden’.

Slagschaduw

Volgens de Stichting is een ander probleem van windmolens de slagschaduw die zij veroorzaken. De bestaande regelgeving bepaalt, dat slagschaduw maximaal 17 dagen per jaar op een woning mag komen en dan maximaal 20 minuten per dag. Bij slagschaduw lijkt het alsof iemand steeds het licht even aan en uit doet. Het spreekt voor zich dat hoe hoger de windmolen, des te groter het gebied dat met slagschaduw te maken heeft.

De Vierklank rond de feestdagen

Deze week ontvangt u de laatste Vierklank van dit jaar. Tussen kerst en Oud&Nieuw zijn we gesloten en verschijnt De Vierklank niet. Het eerste nummer van 2023 wordt op woensdag 4 januari bezorgd. ***Wij wensen u fijne feestdagen en een voorspoedig nieuwjaar.***

Kerststal in Glazen Paviljoen

Het Glazen Paviljoen op het Vinkenplein in het Centrum van Bilthoven zal de komende dagen ingericht zijn als kerststal. Vrijdag 23 december zal er tussen 16.00 een en 19.00 uur zelfs een levende kerststal zijn. Het winkelend publiek is dan van harte welkom binnen een kijkje te komen nemen. Er zal tevens kerstmuziek klinken tijdens deze openstellingstijd. Tijdens de Kerstdagen en de week daarna kan een ieder langs het paviljoen wandelen om van buitenaf de kerststal te bewonderen.

Vrijdag 23 december is er een levende kerststal in het glazen huis. [foto Henk van de Bunt]

advertentie

HAIR DESQUE men & women Curlsys, colour & more
Maertensplein 33 • 0346-213711
www.hairdesque.nl Hairdesque

Op De Terp
WIJNEN & GEDISTILLEERD
DORPSWEG 158 Maartensdijk • 0346-212378

GEMEENTENIEUWS
PAGINA 17
GEMEENTE DE BILT

Parel Promotie
ontwerp+print+druk
Uw lokale drukwerkspecialist
Groenekan • 0346-211215
www.parelpromotie.nl

Dorpsbistro ‘Naast de Buren’

Wenst iedereen fijne kerstdagen en een voorspoedig 2023

Groenekanseweg 168, Groenekan www.naastdeburen.nl

Een uitgave van Vario Pers
Oplage 20.500 ex
Redactie: Henk van de Bunt
Eindredactie: Saskia van Driel
Redactie- en advertentieadres:
Kon. Wilhelminaweg 461
3737 BE Groenekan
T:0346-211992. ook via
E:info@vierklank.nl

Pr. Centrumkerk
22/12 • 20.00u -
Festival Lessons and Carols
24/12 • 17.00u - Mevr. Ds. Marjolein Cevaal - Erbrink, Kinderkerstfeest
24/12 • 22.00u - Ds. Harold Oechies, Kerstnachtdienst
25/12 • 10.30u - Mevr. Ds. Marjolein Cevaal - Erbrink en Ds. Harold Oechies
31/12 • 19.30u - Ds. Harold Oechies
01/01 • 10.30u - Ds. Harold Oechies

Pr. Gem. Zuiderkapel
25/12 • 09.30u - Ds. G. v.d. Brink
25/12 • 18.30u - Ds. G.F. Willemsen
31/12 • 19.30u - Ds. L. de Wit
01/01 • 10.00u - Proponent A.M.K. Peters
01/01 • 18.30u - Ds. H.I. Methorst

De Woudkapel
24/12 • 20.00u - Harry Schram
25/12 • 10.30u - Marien van den Boom

Evangelische Gemeenschap, Zuiderkapel, Boslaan 3 Bilthoven
25/12 • 14.00u - Kerstviering
01/01 • 14.00u - dhr. Peter Kerkhove

R.K. Kerk Onze Lieve Vrouwe
24/12 • 18.00u - Gezinsviering, voorganger Annelies v.d. Boogaard
24/12 • 21.00u - Kerstavond, Pastor Wies Sarot
25/12 • 11.00u - Voorganger priester Mauricio Meneses
25/12 • 15.00u - Kindje Wiegen
26/12 • 10.30u - Oecumenische Viering, Pastor Gerard Weersink en Mevr. Ds. Koosje Vos-Butijn
01/01 • 10.30u - Voorgangers Astrid Veldhuis en Janine Noten

Ger. Kerk (wijkgemeente Bilthoven d'Amandelboom)
25/12 • 10.15u - Ds. Jos Geelhoed
31/12 • 18.30u - Ds. Jos Geelhoed
01/01 • 10.15u - Ds. B. Schaaij

De Bilt

Alive De Bilt (Ambachtstraat 3b, De Bilt)
24/12 • 19.00u - Kerstdienst, Douwe Tiemersma
25/12 • 10.30u - Geen Dienst
01/01 • 10.30u - Geen Dienst

Nieuwstraatgemeente V.E.G. De Bilt
21/12 • 19.00u - Gebedsbijeenkomst
25/12 • 10.00u - spreker Adri van der Mast
01/01 • 11.00u - spreker Adri van der Mast

Protestante Wijkgemeente Dorpskerk
24/12 • 22.00u - Ds. H.E. Dankers, Kerstnachtdienst
25/12 • 10.00u - Ds. Z. de Graaf
26/12 • 10.00u - Ds. M.P.D. Barth
31/12 • 19.30u - Ds. J. Hoek, Oudjaarsdag
01/01 • 10.30u - Ds. H.E. Dankers

Protestante Wijkgemeente Oosterlichtkerk
24/12 • 19.00u - Kinderkerstnachtdienst
24/12 • 22.00u - Ds. Wouter van Laar
25/12 • 10.00u - Ds. Wouter van Laar
01/01 • 10.00u - Mevr. Ds. Marjan Los

R.K. St. Michaelkerk
24/12 • 17.00u -
Gezinsviering, J. Vroon werkgroep KWD
24/12 • 19.30u -
Eucharistieviering F. Zwarts
25/12 • 10.00u -
Communieviering Wies Sarot
01/01 • 10.00u - Communieviering K. van Gestel en W. Eurlings

Groenekan

Herv. huisgemeente Groenekan (Groenekanseweg 66)
25/12 • 15.30u - Drs. G.A. van Ginkel
31/12 • 15.30u - Drs. G.A. van Ginkel
01/01 • 15.30u - Drs. G.A. van Ginkel

Herst. Herv. Kerk Groenekan (Groenekanseweg 66)
25/12 • 10.00u - Ds. C.M. Visser
25/12 • 18.30u - Ds. H. Juffer
26/12 • 10.00u - Ds. N.P.J. Kleiberg
31/12 • 19.00u - Ds. N.P.J. Kleiberg
01/01 • 10.00u - Kandidaat G. Kos
01/01 • 18.30u - Kandidaat A. van Duijn

Lees verder op pagina 23

Kerstwensboom

Om kerstwensen bij elkaar te brengen en met elkaar te delen, organiseert de Centrumkerk en de Onze Lieve Vrouwekerk ook dit jaar weer de Wenskerstboom. Hij staat voor de Centrumkerk aan de Julianalaan in Bilthoven. Bij de boom staat een schrijftafel met kaartjes en stiften om je kerstwens op te schrijven. Die doe je daarna in een kerstbal om in de Wenskerstboom te hangen. Waar nodig helpen vrijwilligers van 11.00 tot 15.00 uur een handje. Op zaterdag 24 december staat de schrijftafel er van 10 tot 14 uur.

Winterwandeling in Dickenssfeer

Het Woord en Daad comité Soest e.o. organiseert op woensdag 28 december een (hart)verwarmende winterwandeling in Dickenssfeer. Er is dit jaar een mooie route van ca. 5 kilometer in de bossen op de grens tussen Lage Vuursche en Bilthoven uitgezet. Onderweg zijn er leuke verrassingen te verwachten. Start om precies 16.00 uur bij fam. Van Wiggen, Maartensdijkseweg 10 in Bilthoven. Zorg dat u op tijd aanwezig bent. Aanmelden kan bij voorkeur via www.woordendaadsoest.nl of via winterwandeling2022@gmail.com en eventueel telefonisch bij Gert-Jan Bluemink, 06-27364470.

Swingend het jaar uit

Zaterdag 31 december kan je tussen 14.00 en 17.00 uur het oudejaar uitswingen in Cultuurrestaurant Pomp 41, Dorpstraat 41 De Bilt bij het schitterende liveconcert met medewerking van diverse Biltse artiesten o.a. de A.S. Streetband, D-tune, zangeres Sophie van de Pol, Luc van Ede (Witness) en bluesharp legende Bart van Zijl. Entree is gratis en rolstoeltoegankelijk.

STEENHOUWERIJ Jongerius
gedenkmonumenten
as-bestemmingen
Bezoek onze uitgebreide showroom en showtuin.
- eigen steenhouwerij voor het vervaardigen van persoonlijke wensen.
- 3 generaties vakmanschap

www.steenhouwerij.nl
Schaverijstraat 59, 3534 AS Utrecht
Telefoon : 030 - 2 444 004
E- mail : info@steenhouwerij.nl

Wandelen met Tjerk

De eerste wandeling van het nieuwe jaar is op woensdag 4 januari. Een kortere wandeling dan gebruikelijk, ongeveer 10 kilometer. De start is bij de bushalte (lijn 58) Mauritshoeve (Maartensdijkseweg 9) rond 10.30 uur. Het is de bedoeling een klein rondje te maken via Lage Vuursche en met als eindpunt (weer) Mauritshoeve. Loopt u mee? Vooraf aanmelden is gewenst: Servicecentrum Maartensdijk, tel: 0346 214161 of via servicecentrummaartensdijk@mensdebilt.nl.

De belangstelling die wij ontvingen tijdens de ziekte
en na het overlijden van **Piet Jongerius** was hartverwarmend.
Veel dank daarvoor.

Ria Jongerius-Frowijn
kinderen en kleinkinderen

Bilthoven, december 2022

Wij danken iedereen voor de overweldigende hoeveelheid belangstelling, mooie woorden, bemoedigende berichten en kaarten na het overlijden van mijn man, onze vader, opa en broer

Gijs Franken

Dit heeft ons diep ontroerd. Daarvoor onze grote dank.

Alie Franken-de Haan
Richard en Marjoke
Hugo en Ellie
Laura en Patrick
Paula en Ernst
Bep
Kleinkinderen

Westbroek, december 2022

een vertrouwd gezicht voor al uw vragen

Bianca Versteeg
U bent altijd welkom voor een open gesprek.
Bel 030 - 695 14 44 of ga naar monuta.nl/zeist.
Monuta Zeist

'Van Haren' Uitvaartverzorging
UITVAARTVERZORGING
voor Maartensdijk en Omstreken
Als het gaat om een perfect verzorgde begrafenis of crematie voor alle gezindten
Uitvaartleidster: Mevr. Birgitte van Manen - van Haren
Gespecialiseerd in: Thuis opbaren * Bloemwerk * Grafmonumenten
Vooruitregeling/Wilsbeschikking Uitvaart
Door onze persoonlijke aandacht, kunnen wij de uitvaart geheel naar uw wensen verzorgen.
Voor directe hulp zijn wij dag en nacht bereikbaar
Tel. 035 - 577 12 82
Charles Weddepohllaan 32 - 3739 LE Hollandsche Rading

Oud papier

Hollandsche Rading
Zaterdag 31 december wordt door de muziekvereniging Kunst & Genoegen weer oud papier ingezameld. Wilt u zo vriendelijk zijn om de papiercontainers en/of het goed gebundeld papier voor 8.30 uur aan de weg te zetten. Heel prettig voor de papierophalers is als u de handgreep van de kliko naar de straat wilt zetten.

Westbroek
Zaterdag 31 december zamelen leden van muziekvereniging De Vriendenkring weer oud papier in. Wilt u zo vriendelijk zijn om het oude papier vóór 8.00 uur aan de weg op of de daarvoor bestemde plaatsen te zetten. Inwoners van de nieuwbouw worden verzocht ook de container op de vertrouwde plek neer te zetten.

Adverteren in De Vierklank! Iets voor u?
Bel dan 0346 21 19 92 of mail info@vierklank.nl.

HERHAAL OPROEP GRIEPPRIK 2022

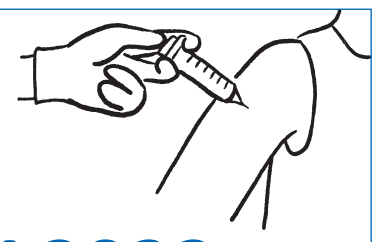

Bent u 60 jaar of ouder of loopt u risico ernstig ziek te worden door de griep, bijvoorbeeld als gevolg van een longziekte, een hart- of vaataandoening of suikerziekte, dan adviseert de huisarts u om een gratis griepprik te halen. U heeft daartoe in november een uitnodiging ontvangen.

Mocht u een uitnodiging gehad hebben, maar vergeten zijn er gebruik van te maken, dan kan dit alsnog. Uw huisarts heeft nog griepvaccinaties in voorraad.
Wilt u gebruik maken van deze mogelijkheid, neem dan voor **15 januari 2023** contact op met de assistente van uw huisarts. Zij kan dan een afspraak met u maken.

Huisartsenpraktijk de Back en de Jong, De Bilt
Huisartsenpraktijk De Leijen, Bilthoven
Huisartsenpraktijk Bilthoven Noord, Bilthoven
Huisartsenpraktijk Maartensdijk, Maartensdijk
Huisartsenpraktijk Bilthoven, Bilthoven
Huisartsenpraktijk Orionlaan Bilthoven
Huisartsenpraktijk De groene kernen, Groenekan en Westbroek
Huisartsenpraktijk Vromen, De Bilt
Huisartsenpraktijk Gezondheidscentrum De Bilt, De Bilt

Kees van Asselt
begrafenisondernemer
Voorheen De Bruijn
Overlijden melden?
0346 - 28 17 11
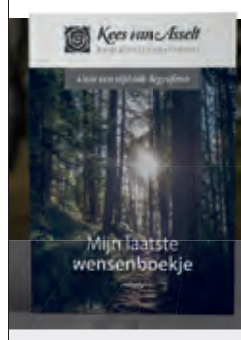

Meer informatie of ons gratis 'laatste wensen' boekje aanvragen?
Wilt u graag:
→ het gratis "laatste wensen boekje" ontvangen?
→ een gesprek met Kees van Asselt voor het vastleggen van mijn wensen?
Ga naar: kvanasselt.nl/laatste-wensenboekje-aanvragen/
of bel Kees van Asselt: 06 - 15 45 11 30.
→ Wij zijn werkzaam in Midden-Nederland
→ kvanasselt.nl

Kerk van Sint Maarten luidt Nieuwjaar landelijk in

Net als een paar jaar geleden laat de kerk van Sint Maarten (Nagtegaallaan in Maartensdijk) weer van zich horen op de landelijke televisie. Want Nieuwjaar wordt op zondag 1 januari om 10.00 uur ingeluid met een rechtstreekse uitzending van de tv-mis op NPO2.

Die eer viel de katholieke geloofsgemeenschap van Maartensdijk eerder ten deel, toen ook al om praktische redenen. Want het hele team van regisseur, producer, mensen van camera, licht en geluid hoeft dan niet ver te reizen en is na een korte nacht snel op de plaats van bestemming. Op de katholieke kerk van Maartensdijk wordt dan een beroep gedaan: of iedereen daar extra uren wil maken en op Nieuwjaarsdag ook extra vroeg in de kerk wil zijn om de Heilige Mis aan te bieden aan heel Nederland. Zo wordt de schaapsstal van Sint Maarten voor even de grootste kerk van Nederland, met zo'n 100.000 kijkers.

Priester Mauricio Meneses leidt de viering op 1 januari.

Zondag

In de geloofsgemeenschap van Sint Maarten zijn ze trots dat ze voor even kerk kunnen zijn voor heel Nederland. Of zoals coördinator Jos van Cleef het formuleert: 'Soms komt een vraag je niet echt uit. Wie zit er op te wachten om op Nieuwjaarsdag om 5.30 uur in de ochtend op te staan en vanaf 6.00 uur klaar te staan voor een tv-team van zo'n 20 mensen. Toch hebben we ja gezegd, omdat we beseffen dat je op die manier op de eerste dag van het jaar (zondag 1 januari) een diaconale dienst verricht voor heel veel ouderen, die geen oud en nieuw hebben gevierd, alleen op hun kamer zitten en graag hun geloof willen vieren op Nieuwjaarsdag. Dat is dit keer ook echt een zondag. Nou, dat is toch prachtig om voor tienduizenden ouderen deze betekenis te kunnen hebben. We proberen de deuren te openen voor het dorp, we openen dit keer de deuren voor heel Nederland. En we vragen dorpsgenoten: kom naar de kerk, laat zien dat we op Nieuwjaarsdag een volle kerk kunnen hebben. Dat is reclame voor het geloof, dat is promotie voor onze kerk en voor heel Maartensdijk'.

Charisma

Er zit trouwens nog een speciale betekenis aan deze viering op de landelijke televisie. De celebrant is de populaire jonge priester Mauricio Meneses; afkomstig uit Colombia heeft hij zich de Nederlandse taal voortreffelijk eigen gemaakt en is hij binnen korte tijd een geliefde herder geworden, in de kerken rond Amersfoort en in de katholieke geloofsgemeenschappen van De Bilt, Bilthoven en Maartensdijk. Mauricio Meneses is een priester met charisma die vanaf 1 februari pastoor zal zijn in Wageningen, vooral onder een internationale gemeenschap van studenten. Door deze viering op de landelijke televisie beleeft hij een mooi afscheid in de regio van De Bilt en Maartensdijk. In de liturgie zal hij worden geassisteerd door Wim Kremer, hoogleraar diergeneeskunde die in oktober tot diaken is gewijd. En de liturgie zal muzikaal worden begeleid door Elske te Lindert, achter het orgel maar ook als voorzanger. De viering op 1 januari begint om 10.00 uur. Iedereen is welkom, vanaf 9.30 uur. *[HvdB]*

De katholieke kerk van Sint Maarten heeft op 24 december om 16.00 uur een kerstspel voor kinderen. En om 22.00 uur op de avond van 24 december een feestelijke kerstviering met begeleiding van het Sint Maartenskoor. Iedereen is daar welkom. Op 25 december om 10.30 uur is er een eucharistieviering.

Ora pro nobis

In Mexico wordt in de kersttijd een feest gevierd dat wij in Nederland niet kennen; de Posada. Ter herinnering aan de zoektocht van Jozef en Maria in Bethlehem naar een dak boven hun hoofd.

We worden uitgenodigd door een in de tortilla's rijk geworden familie. Zeer nieuw, modern huis in een villawijk, die zeer ruim is opgezet en zeer goed bewaakt wordt, midden in de city nota bene. Sierkasten die nog leeg zijn, een open haard die nog nooit gestookt werd, een huisbar met twee bierviltjes uit Beieren. Opmerkelijk is ook de voorliefde voor Griekse amforen. In het souterrain een biljartkamer met een Amerikaans biljart. De Tonio's, zo wordt de familie genoemd, hebben in ieder geval wel een dak boven hun hoofd.

Het is koud, rond de nul graden, en centrale verwarming kennen ze in Mexico niet. Dus we zijn blij wanneer de posada echt gaat beginnen. Iedereen krijgt een kaarsje, en met een aangestoken kaarsje lopen we in processie door de buurt. Ora pro nobis bid voor ons …, een monotoon gezang. En, heel merkwaardig, niemand in de villa's die we passeren, kijkt. Na een paar minuten keren we om. Weer aangekomen bij het huis blijken de deuren dicht. En dan volgt een beurtzang. De groep buiten vraagt om toegelaten te worden, en van binnen wordt geantwoord. Zo gaat het minutenlang door, tot uiteindelijk de deuren open gaan. Jozef en Maria te Betlehem, maar met een andere afloop.

Maar het hoogtepunt, in ieder geval voor de kinderen, bestaat uit het stukslaan van een bontgekleurd fantasiebeest met zeven stekels (de zeven hoofdzonden) gevuld met snoep (het zoet des levens). Om beurten mogen de kinderen slaan, zo lang als de omstanders een liedje zingen: Dale, dale, dale …, wat zoveel betekent als 'zet hem op!'. Aan het touw waaraan het bevestigd is, wordt wel getrokken, zodat de kinderen soms misslaan en rondtollen. Uiteindelijk begeeft de piñata het, het snoep rolt over de grond en aangemoedigd door de ouders probeert elk kind een zo groot mogelijk deel buit te maken. Het is een agressief spelletje, je herkent het karakter van de kinderen uit de manier waarop ze er op los meppen, en van de ouders aan de manier waarop ze hun kinderen aanmoedigen. De religieuze oorsprong valt voor mij als buitenstaander ver te zoeken.

Hiermee is het officiële deel van de avond voorbij en kunnen wij ons met een Coronaatje terugtrekken in de biljartkamer voor een partijtje snooker. Ora pro nobis. *(Bernard Schut)*

Kerst in Mexico: zo kleurrijk is Mexico!

advertentie

Ons ervaren team helpt u graag om het afscheid altijd persoonlijk en bijzonder te maken. Voor leden en ieder ander.
Ga voor informatie naar **dela.nl/bilthoven** of bel **030 200 45 30** voor een persoonlijk gesprek.

Tap DELA

ingezonden mededeling

Spoorzone: tot 1000 woningen extra, maar burgers mogen niet meepraten

Forza De Bilt is ontzet over de aanpak van de Spoorzone: GroenLinks, D66, PvdA/SP en Lokaal willen 500 tot 1000 woningen rond het station bouwen, maar gemeenteraad en burgers mogen niet meepraten over de aantallen.

'Een verbijsterende, Stalinistische aanpak,' zegt Peter Schlamilch, fractievoorzitter van Forza. 'Zonder dat het plan ooit aan de raad is voorgelegd worden nu 500 tot 1000 woningen voorgesteld, zonder enige onderbouwing, zonder samenhang met andere woningbouwprojecten als Schapenweide of Hessingterrein. Burgers mogen meepraten, maar niet over het belangrijkste: de gigantische aantallen en hoogbouw van 5 lagen of meer. Dat worden expliciet van participatie uitgesloten. Dit grenst aan onbehoorlijk bestuur.'

'Er heeft geen enkele inhoudelijke discussie met inwoners of raad plaatsgevonden, maar de aantallen blijken al vast te staan en buiten de inspraakprocedure te vallen. Terwijl niemand massale hoogbouw in ons mooie centrum wil, of 2500 nieuwe inwoners. En parkeerplaatsen zijn niet voorzien, dus men gaat in de wijken er omheen parkeren. Dorps bouwen is prima, maar 500 tot 1000 appartementen is absurd en verwoest ons dorpse karakter'

Opmerkelijk is dat dit plan vlak voor de Kerstvakantie wordt gepresenteerd en vlak erna, 12 januari, de ENIGE inspraakmogelijkheid voor burgers is. 'Als de burgers niet massaal in actie komen, tikken de linkse partijen dit in een half uur af in de raad. We roepen iedereen op massaal in te spreken op 12 januari, 20 uur.'

Info: forzadebilt.nl

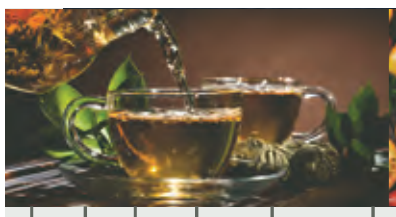
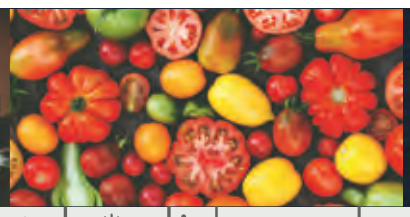

LANDWAART
CULINAIR

Wij wensen u hele fijne en smakelijke feestdagen toe!

Goede jaarwisseling en een gezond 2023

OPENINGSTIJDEN

Maandag t/m donderdag	08.00 - 18.00 uur
Vrijdag	08.00 - 20.00 uur
Zaterdag	08.00 - 16.00 uur
Zondag	Gesloten

LANDWAART
CULINAIR

Maertensplein 21a
3738 GM Maartensdijk
0346 - 211330
info@agf-landwaart.nl
www.landwaartculinair.nl

KWALITEITSSLAGERIJ
ZWEISTRA
— SINDS 2007 —

Maertensplein 18 | 3738 GK Maartensdijk
Tel (0346) 213070 | Volg ons op:

WIJ WENSEN U FIJNE KERSTDAGEN TOE!

AANGEPASTE OPENINGSTIJDEN

VRIJDAG	07.00 – 20.00 UUR
ZATERDAG	07.00 – 16.00 UUR

DONDERDAG

DIVERSE VLEESWAREN*
*vraag naar de voorwaarden
100 GRAM **1.25**

RIBLAPPEN OF HACHEEVLEES
1 KILO **13.-**

WEEKVOORDEEL

KIPROLLADE
1 KILO **12.50**

PROCUREURROLLADE
1 KILO **12.50**

WOENSDAG

WOENSDAG GEHAKTDAG

Half om half gehakt	1 Kg	8.50
Rundergehakt	1 Kg	9.50
Gekruid gehakt	1 Kg	9.50

ONZE SPECIALITEITEN

VLEESWAREN TRIO

Huisgemaakte Beenham
Gegrilde Fricandeau
Gebraden Rosbief
3 X 100 GRAM **6.98**

SALADE TRIO

Filet Americain
Ei-bieslooksalade
Sellerie salade
3 X 150 GRAM **7.98**

KAAS

STOMPETOREN JONG BELEGEN
500 GRAM **6.49**

ROOMBRIE
OOK MET KARAMEL EN NOTEN
100 GRAM **1.75**

Alle aanbiedingen zijn geldig van donderdag 22 december t/m woensdag 28 december

Wim Kremer: dierenarts en nu ook diaken

De Rooms-katholieke geloofsgemeenschappen Onze Lieve Vrouwe (Bilthoven), Michaël-Laurens (De Bilt) en St. Maarten (Maartensdijk) maken deel uit van de regionale HH Martha en Mariaparochie. Deze parochie is weer een diaken rijker.

Wim Kremer (64) uit De Bilt is begin oktober van dit jaar gewijd tot permanent diaken en zal voor 8 uur per week beschikbaar zijn. Dat klinkt weinig, maar Wim is ook nog steeds als docent, onderzoeker en dierenarts werkzaam aan de Universiteit Utrecht.

Wim Kremer dierenarts en diaken.

Betrokken

'Ik voel me vooral betrokken bij het wel en wee van jonge mensen,' begint Wim het gesprek. 'Niet raar natuurlijk, als je bedenkt dat ik al jarenlang werk voor de jonge generatie. En in de Thomas More-stichting richten we onze aandacht ook op de vorming van jonge mensen, om dat op een nieuwe manier te doen.' Kremer is bestuursvoorzitter bij de stichting, die tot doel heeft de katholieke traditie te betrekken bij de vorming van studenten en jonge academici. 'Dat wil ik in mijn dienstwerk als diaken ook graag: jongeren en ouderen die buiten de kerk staan betrekken bij wat onze traditie te zeggen heeft. In het leven van nu, vanuit onze katholieke sociale leer. Hoe? Dat zal een zoektocht worden, maar met de bagage die ik meeneem durf ik dat aan.'

Logisch

De keuze voor het diakenschap is voor Wim een logische. De kerk heeft in zijn leven altijd een rol gespeeld. 'Ik heb het in mijn studententijd ook volgehouden om af en toe naar de kerk te gaan,' vertelt Wim. 'Het gaf me rust, het was een fijne plek om te zijn. Soms wat op de achtergrond, maar later steeds meer op de voorgrond. Maar in ontmoeting met theologen en nu ook op de universiteit, merkte ik dat ik toch wat bagage mis. Ik was een nieuwsgierige cultuurkatholiek, zeg maar. Ik werd in die gesprekken zo geraakt, dat het ook geholpen heeft bij de beslissing om de studie aan het Ariënsinstituut te beginnen.' Kun je dan spreken van roeping? Ik heb altijd wat in de kerk gedaan, als koorzanger, misdienaar, lekenvoorganger. Ik heb dat zo mooi gevonden dat het een jaar of tien geleden al kriebelde om te informeren naar de diakenopleiding. Alleen was die voltijds, en dat vond ik voor mijn gezin te veel gevraagd (Wim is getrouwd en heeft 3 zoons). Ook had ik het ontzettend naar m'n zin op het werk. En toen kwam vijf jaar geleden de mogelijkheid om de deeltijdopleiding te doen. Dat gevoel, heel diep vanbinnen, kwam ook weer terug. Van Ja, ik moet dit gewoon doen... Dat is dan roeping.'

Fundament

En nu is Wim Kremer er klaar voor, hij is op 1 oktober gewijd in de kathedrale St. Catharinakerk in Utrecht. De nieuwe diaken wil het katholieke geluid meer laten klinken in de samenleving. 'Dat heeft te maken met de breedte van de sociale leer. Opkomen voor mensen, laten zien dat de kerk een orientatiepunt biedt, welke invloed dat heeft op de keuzes die mensen maken', geeft Wim aan. 'In de basis heb je een fundament waarop je kunt bouwen, het vertrouwen dat God er altijd voor je is. In mijn werk met studenten, vragen ze wel eens waar mijn inspiratie vandaan komt. En als ik dan zeg dat ik het van de katholieke kerk krijg, zijn ze verwonderd. Nieuwsgierig ook. Je merkt aan alles dat mensen in deze onrustige tijden hun kompas willen scherpen.' Heel anders dan dik vijftig jaar geleden, met verhalen dat de pastoor thuis de les kwam lezen. Ik zou ook heel kritisch zijn geweest op die kerk. Maar dat is de kerk niet meer. De paus doet daar ook veel goeds aan en wakkert bij de jongere generatie de interesse aan.'

Redden

'Ik ga de kerk niet redden. Maar heel diep in mij leeft vertrouwen dat het goed komt. Ik wil er zijn voor mensen binnen en buiten de kerk, omdat ik ervan overtuigd ben dat de katholieke boodschap toekomst heeft. De kerk vergrijst, hoor en lees je. Maar ik durf te beweren dat we juist een verjongende kerk hebben. Een kerk die ook plekken heeft met een lagere drempel, waar je geloof voelt,' besluit Wim Kremer. 'Ik wil de nieuwe generatie helpen daar een vorm voor te vinden.' Is al duidelijk welke opdracht hij meekrijgt voor zijn taak in de parochie? 'Nog niet, dat zal later duidelijk worden. Maar ik wil namens de kerk graag naar de mensen toe, het katholieke geluid laten zien en horen in onze samenleving. En dat is al een opdracht op zich.'

Burgemeester voor herbenoeming aanbevolen

De gemeenteraad van de gemeente De Bilt heeft donderdag 15 december vergaderd over de herbenoeming van burgemeester Sjoerd Potters; de raad heeft besloten om de burgemeester aan te bevelen voor herbenoeming en heeft dit kenbaar gemaakt aan de commissaris van de Koning in de Provincie Utrecht Hans Oosters.

De huidige ambtstermijn van burgemeester Potters loopt op 4 april 2023 af. Een burgemeester kan worden herbenoemd voor een periode van zes jaar. De aanbeveling moet volgens de herbenoemingsprocedure tijdig voor het aflopen van de ambtstermijn door de gemeenteraad worden uitgebracht. De commissaris van de Koning stuurt de aanbeveling door aan de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. Het besluit tot herbenoeming wordt bij Koninklijk Besluit genomen. Zodra het Koninklijk Besluit over herbenoeming van de heer Potters is genomen, zal een beëdiging plaatsvinden.

Bilts eerste burger ontvangt felicitaties na de voordracht voor herbenoeming. [foto Henk van de Bunt]

Aanbeveling

De aanbeveling is de afgelopen maanden voorbereid door de vertrouwenscommissie, die bestaat uit alle fractievoorzitters en werd voorgezeten door fractievoorzitter Werner de Groot (CDA).

Brandweer verslaat voetbal

Ondanks voorspelde ijzel en bittere kou zat de OLV-kerk in Bilhoven bijna volledig vol met muziekliefhebbers die zich door de liefdevolle klanken van de vele kerstliederen, gezongen door het Kamerkoor De Bilt en Harry's Inspiration, prima begeleid door het Nederlands Brandweerorkest, in Kerstsferen wilden brengen.

Naast traditionele klassiekers als Komt allen Tezamen, Nu zijt Wellekome en Jingle Bells, was er ook, verspreid door het programma, ruimte voor liederen rond Maria, de schutspatrones van de OLV-kerk, waar dit sfeervolle concert afgelopen zondagmiddag plaatsvond.
Het prachtige Mary, Did you Know opende deze 'verborgen' Mariareeks: 'Maria, wist je wel, dat jouw kleine Zoontje eens het zicht aan de blinden zou geven, en de stormen zou kalmeren met Zijn hand?' Daarna volgde het bekende Mary's Boy Child, en tenslotte was het de beurt aan Mary was the First One, waarin Maria werd bezongen als de eerste draagster van de 'Gospel', een woord dat in het oud-Engels 'Goed Nieuws' of 'Blijde Boodschap' betekende, net als ons huidige woord 'Evangelie': 'Geluksbode', brenger van geluk.
De kerk resoneerde dat het een aard had, de machtige zuilen van onze prachtige Mariakerk vibreerden onder de welluidende orkestklanken, en het gezegende publiek koos voor liefde, niet voor de voetbalfinale die op hetzelfde tijdstip plaatsvond. (Peter Schlamilch)

Ondanks de WK-finale was de OLV-kerk in Bilthoven afgeladen met muziekliefhebbers die zich in Kerstsferen wilden wentelen.

Wilde Ganzen hachee voor de Voedselbank

Dit najaar vond een bijzondere samenwerking plaats tussen een groep jagers, Rotary Club De Bilt Bilthoven, Van der Valk Hotel de Bilt-Utrecht en de Voedselbank in De Bilt.

Door de overlast van ganzen bij boeren en rondom Schiphol worden in ons land veel ganzen geschoten. Vooral ten behoeve van de vliegveiligheid moet de overlast van deze dieren beteugeld worden. Dit levert een behoorlijke hoeveelheid mooi vlees op.

Keuken

Een groep jagers heeft hun voorraad ganzenvlees beschikbaar gesteld en in samenwerking met de Rotary is in de keuken van het van der Valk Hotel van dit vlees een smakelijke wilde ganzen hachee gemaakt. De Rotary heeft alle verdere ingredienten verstrekt en een aantal leden van deze club heeft geholpen met de bereiding van de hachee en het portioneren en verpakken. Het resultaat was maar liefst 150 liter ganzenhachee, waarmee de groep vorige week ruim 425 inwoners in onze gemeente uit ca. 150 gezinnen een mooi gerecht heeft aangeboden. Deze gezinnen zijn afhankelijk van de Voedselbank.

Aanvulling

De hoop en de verwachting is dat de wilde ganzen hachee een lekkere aanvulling is op het kerstdiner van al deze mensen. Op deze manier wordt het ganzenvlees van de jagers aangewend voor goede doelen waar veel mensen van kunnen genieten. Alle betrokken partijen zijn zeer enthousiast over het initiatief en hopen dit nog vaker te kunnen doen.

V.l.n.r. Jeroen ter Burg, Arie Verweij, Klaas van der Valk, Gert-Jan Sikking en Jacques Berk. (Voedselbank)

advertentie

HET JUISTE ADRES VOOR:

OPPENMEER TUINEN

Ontwerp
Aanleg
Onderhoud
Renovatie
Boomverzorging

Ook onderhoud op abonnementsbasis!

Dr. Engelhardlaan 12 | 3734 VB Den Dolder | 06 29 55 60 42
oppenmeertuinen@gmail.com | www.oppenmeertuinen.nl

NAGEL fashion

Maertensplein 16
3738 GK Maartensdijk
Tel. 0346-211711

Fashion for every age

Op geselecteerde artikelen

TOT 50% KORTING

Peutergymdocent Bilthoven gezocht!

Aapjeskooi

- Ouder-kind gym
- Kinderen van 1,5 tot 4 jaar
- Op zaterdagochtend
- Lesvoorbereidingen inbegrepen

www.aapjeskooi.nl/vacatures

GRATIS DOORPLAATSING OP WWW.VIERKLANK.NL!

Bent u op zoek naar personeel en plaatst u uw vacature bij ons in de krant dan plaatsen wij deze **4 weken gratis** door op **www.vierklank.nl**. In de rubriek vacatures verzamelen we alle vacatures uit de krant van lokale en regionale adverteerders.

Geldt niet voor vacatures die bij de nootjes geplaatst worden.

Weekend Aanbiedingen

Kom gauw langs voor de lekkerste

- KERSTBRODEN
- AMANDELSTAVEN EN -KRANSEN,
- TULBANDEN
- KERSTKRANSJES
- MINI TULBANDJES!

Bakker Bos

Maartensdijk - Den Dolder - Hilversum
tel.: 0346 - 21 12 35 - www.bakkerbos.com

TAPAS BIJ MORIS

ZELF SCHEPPEN	100 GRAM
Zoete paprika met room en feta	€ 1,89
Tonijnsalade	€2,09
Baba Anouche	€ 1,89
Humus	€ 1,89
Avocadocreme	€ 1,89
Dolma	€ 1,49
Tapanade	€ 1,89
Italiaanse Pesto	€ 2,09
Tzatziki	€ 1,49

AANBIEDING GELDIG TOT 28/12/2022

GRATIS BAKLAVA!
bij aankoop vanaf € 20,-

SUPERMARKT MORIS

GESPECIALISEERD IN MIDDEN-OOSTEN, SURINAME EN INDIË PRODUCTEN
HESSENWEG 114, 3731 JM DE BILT, TEL. 0647915566

BELEEF HET ULTIEME SLAAPCOMFORT

AVEK TOTAAL DEALER

Linnerie ANNELIES
BEDDEN | SLAAP EXPERIENCE LOODS

MAAR LIEFST 500 M2 SHOWROOM MET EEN RUIME COLLECTIE BEDDEN, PRACHTIG BEDTEXTIEL EN NATUURLIJK BIJPASSENDE KUSSENS EN DEKBEDDEN.

WINKEL
RADING 46 A
1231 KB LOOSDRECHT
T 035 582 36 68

SLAAP EXPERIENCE LOODS
(OPEN OP AFSPRAAK)
NIEUW-LOOSDRECHTSEDIJK 106
1231 LB LOOSDRECHT

LINNERIEANNELIES.NL

Elektrotechnisch installatiebedrijf

Maartensdijk tel. 06-53 35 14 30

Uw adres voor:
• lichtinstallaties • krachtinstallaties •
• computernetwerken •

- NIEUWE KEUKENS
- KEUKENRENOVATIE
- KAMER EN SUITE
- RADIATOR-BETIMMERINGEN
- (INLOOP-) KASTEN
- KANTOOR- EN WINKELINRICHTINGEN
- TAFELS

OOG voor detail
EN UW WENSEN

Maatwerk

De Bruijn
meubel- & interieurbouw

Pr. Christinastraat 3 ❖ 3615 AE Westbroek ❖ Tel: 06 - 52 34 15 31
info@debruijninterieurs.nl ❖ www.debruijninterieurs.nl
(Showroom uitsluitend geopend op afspraak)

't Vaarderhoogt
TUIN ADVIES CENTRUM

VOOR THUIS
OF OM CADEAU TE GEVEN

Donderdag 22 december, de laatste dag van onze winter-kerstbelevenis KERSTNOSTALGIE ... maar 't Vaarderhoogt blijft tot en met zaterdag 24 december 16.00 uur open ... met de kassen boordevol prachtige kerststukken, kerststerren, orchideeën, azalea's en nog véél meer ... voor thuis, of om cadeau te geven aan uw dierbaren.

Ook 2022 was voor de medewerkers van 't Vaarderhoogt een onvergetelijk mooi jaar. Wij zijn u zeer erkentelijk en wensen u fijne feestdagen en een mooie jaarwisseling. Graag tot ziens in 2023.

Dorresteinweg 72b Soest • Tel 035 - 6012883
vaarderhoogt.nl • kerstnostalgie.nl

Wethouders lichten omgevingsvisiedocument toe

door Guus Geebel

De wethouders Pim van de Veerdonk, Anne Marie 't Hart en Krischan Hagedoorn en Dolf Smolenaers gaven woensdag 14 december in een persgesprek aan op welke wijze de Kern van de Omgevingsvisie 2040 tot stand is gekomen en wat het doel daarvan is.

De wethouders Anne Marie 't Hart, Dolf Smolenaers, Krischan Hagedoorn en Pim van de Veerdonk.

Gedurende de tweede Maand van de Leefomgeving afgelopen voorjaar konden inwoners, bedrijven en organisaties meedenken over de toekomst van de kernen en het buitengebied. Uit enquêtes, het inwonerpanel, straatinterviews en de Toekomstdialoog kwam een breed gedragen voorkeursrichting naar voren. Die is nu uitgewerkt in de Kern van de Omgevingsvisie. Tijdens die tweede Maand van de Leefomgeving is inwoners gevraagd op de vier vergezichten voor De Bilt in 2040 te reageren. De meest aansprekende onderdelen van die vier denkrichtingen zijn nu samengebracht in een toekomstbeeld. Deze breed gedragen voorkeursrichting is verder uitgewerkt in de Kern van de Visie, een volgende belangrijke stap op weg naar de Omgevingsvisie.

Toekomstbeeld

We kunnen allemaal meedoen, we wonen hier fijn en we kunnen hier prettig werken en winkelen zijn de kernwaarden waarlangs de Kern van de Visie, de hoofdlijn van de Omgevingsvisie, is uitgewerkt. In dit tussenproduct wordt beschreven hoe De Bilt aankijkt tegen belangrijke uitdagingen in de leefomgeving. Het gaat dan om thema's als veilig lopen en fietsen, het versterken van natuur en landschap, gezonde leefomgeving, voldoende woningen, energiedoelen, sociale betrokkenheid, sterk lokaal ondernemerschap, een vitaal platteland, lokaal winkelen en ontmoeten.

Wethouders

Alle Biltse wethouders hebben in hun portefeuilles raakvlakken met het onderwerp. Wethouder Pim van de Veerdonk zegt dat dit geen formeel product in het kader van de omgevingswet is. 'Als college hebben we gekozen om een tussenstap te zetten om met de raad en de commissies in te zoomen op wat we in de toekomst het beste kunnen wegzetten in de omgevingsvisie. Dat heeft geleid tot een document dat op 2 december is gepubliceerd. We zijn nog niet in een eindfase. Er komt begin volgend jaar een voorontwerp voor de omgevingsvisie. Begin maart houden we nog de Week van de Leefomgeving. Die wordt dan met de raad besproken en daar kunnen zienswijzen op komen die in september verwerkt worden.'

Ontwikkelingen

'Als je de kern van de visie leest dan herken je veel terug van het participatietraject van Samen werken aan wonen', aldus wethouder Dolf Smolenaers. 'Ook komt nu het sociale domein terecht in het fysieke domein. Je kunt nu ook sociale eisen stellen aan ontwikkelingen.' Wethouder Krischan Hagedoorn ziet dat veel wat er in de omgevingsvisie staat al wordt toegepast. Hij gaat ook in op het onderwerp economie. Ook daarbij ziet hij dat er veel ambitie in de omgevingsvisie zit om niet alleen de bestaande winkels te verbeteren, maar dat daarnaast wordt gekeken naar het voorzieningenniveau. De wethouder is blij met het stuk dat er ligt en is benieuwd wat de raad en bewoners eraan toe gaan voegen.

Kapstok

'De omgevingsvisie wordt verwerkt in een het omgevingsplan', aldus wethouder Anne Marie 't Hart. Ook zij is blij met dit stuk waarin staat dat er veel aandacht is voor natuur, landschap en welzijn. 'Het geeft ons een duidelijke kapstok.' De uitwerking van de Kern van de Visie is in oktober besproken met de gemeenteraad en 5 december vastgesteld door het college. Het toekomstbeeld wordt verder uitgewerkt in het Voorontwerp Omgevingsvisie. Tijdens de derde Maand van de Leefomgeving wordt dit document voorgelegd aan inwoners, bedrijven en organisaties. Op www.doemeedebilt.nl/de+omgevingsvisie staan alle stappen voor het opstellen van de Omgevingsvisie De Bilt 2040. Daarop staan ook de participatieverslagen met inbreng van inwoners, bedrijven en organisaties. De hele Kern van de Omgevingsvisie staat ook op die website.

Koninklijke erepenning voor fanfare Westbroek

Al tijdens het lustrumconcert hoorde de 100-jarige Vriendenkring uit Westbroek dat het de Koning had behaagd om de muziekvereniging de Koninklijke Erepenning toe te kennen. Op woensdag 7 december vond de uitreiking plaats door locoburgemeester Anne Marie 't Hart.

Locoburgemeester Anne Marie 't Hart overhandigt de erepenning aan voorzitter Ruth Nagel.

Trots nam voorzitter Ruth Nagel de penning in ontvangst namens bestuur, leden en iedereen die heeft meegeholpen om van de viering van het honderdste jaar een groot succes te maken.

Het was nog spannend of de aanvraag gehonoreerd zou worden, want eerst adviseert de burgemeester, dan gaat de aanvraag naar de Commissaris van de Koning en daarna pas naar de Koning zelf. Met de toekenning toont de Koning zijn respect en de waardering voor de verdiensten van Muziekvereniging Vriendenkring.

De oorkonde krijgt een mooie plek in het Dorpshuis van Westbroek, waar Vriendenkring sinds jaar en dag op woensdag repeteert en al heel veel kinderen (en volwassenen) op saxofoon, bugel, trompet of drums hebben leren spelen.

Samen voor meer stages en werkplekken

Zo'n 50 maatschappelijk betrokken ondernemers en organisaties uit de gemeenten Zeist en De Bilt ontmoetten elkaar dinsdag 13 december in Hotel Van der Valk De Bilt-Utrecht; allemaal met het doel om elkaar te vinden voor stageplaatsen, werk(ervarings) plekken en andere mogelijkheden om mensen een steuntje in de rug te geven om (weer) aan het werk te kunnen. De bijeenkomst werd georganiseerd door Samen voor Zeist en Samen voor De Bilt.

Twee praktijkvoorbeelden vormden de start: Hotel Van der Valk De Bilt-Utrecht en Zorgboerderij Griftenstein & Zorg werken al jaren samen. Deelnemers van de dagbesteding bakken de appeltaarten en blondies voor het restaurant, leveren groenten voor de keuken, bloemen voor de receptie en houden het buitenterrein schoon. Echt werk dat er toe doet dus. Ook Kunstenhuis Idea geeft mensen met verschillende achtergronden een plek in de organisatie waar ze tot hun recht komen en kunnen groeien.

Meet & Match Special

Met deze inspiratie werd daarna volop onderling contact gelegd. Wederzijds stemden de deelnemers vraag en aanbod op elkaar af, wisselden ervaringen uit en maakten afspraken. Zorginstellingen vonden stagiaires en instromers, dagbestedingen lieten zien welke kansen zij bieden en instanties legden uit welke regels en programma's er zijn om organisaties te helpen. Alle deelnemers kregen een blondie, gebakken door de deelnemers van Griftenstein en Zorg, mee voor onderweg. Vanwege het succes van deze Meet & Match Special, zijn organisatoren Samen voor Zeist en Samen voor De Bilt van plan een vervolg te geven aan deze bijeenkomst. Voor meer informatie: info@samenvoorzeist.nl of info@samenvoordebilt.nl. *(Judith Boezewinkel)*

Deelnemers aan de Meet & Match special maken contact. (foto Mel Boas)

Winter Wonder Markt in Buro Lou

Deze markt trok afgelopen zaterdag veel bezoekers, die in meerdere ruimtes in dit gebouw konden kiezen uit allerlei activiteiten, zoals een zangworkshop, een make-up workshop, een foto-speurtocht, dansen een foto speurtocht enz. Er waren kraampjes met kerstartikelen, biologische lekkernijen, keramiek en op-maat fietsen enz. Ook konden sinterklaascadeaus geruild worden.

Op het buitenplein stonden kerstkramen en konden de bezoekers zich warmen aan vuurkorven, onder het genot van glühwein, warme chocomel en winterse soep. De kinderen konden marshmallows roosteren boven de vuurkorven. En dat alles in een warme sfeer. Deze markt werd georganiseerd door de ondernemers van Buro Lou en Watdajel, een cultureel collectief, met de focus op kunst, cultuur en duurzaamheid. *(Frans Poot)*

Kerstkramen, vuurkorven, glühwein, warme chocomel en winterse soep op het buitenplein.

advertentie

BIJOU & ME

Bijou & Me | Bijouterie - Juwelier - Horlogerie
Hessenweg 118, 3731 JM De Bilt
030 220 14 52 - ook via WhatsApp

SERVICE:
- reparatie gouden en zilveren sieraden
- horlogebatterijen vervangen
- horlogereparaties
- klokkenreparaties
- gaatjes schieten

MERKEN O.A.: OLYMPIC | CAMP & CAMPS | QOSS | EUFRASIA
SEE YOU MEMORIAL | FUSHI | BIBA | FRANK 1967

Bovenste rij (vlnr): Belia, Jeanine, Carleen, Claudine, Marian, Henrieke, Wilma, Jose, Marjon en Anneke.
Onderste rij (vlnr): Nienke, Lia, Anne-Loes en Rosario.

Maak kennis met het wijkteam van Santé Partners in Maartensdijk

Misschien hebben jullie een van onze collega's al eens langs zien komen bij een familielid of kennis thuis om de zorg te verlenen. Wij bieden hulp aan bij het douchen of aankleden, maar ook complexere zorg zoals wondverzorging, injecties, katheteriseren en stomazorg. We maken het samen mogelijk dat cliënten langer zelfstandig thuis kunnen blijven wonen.

Op zoek naar een nieuwe baan in 2023?

Ben of ken jij iemand die het ook leuk lijkt om bij ons aan de slag te gaan in de wijkverpleging? Je werkt zelfstandig in de wijk, maar met de steun van een gezellig en collegiaal team waar je altijd op terug kan vallen.

Neem contact op met Jeanine Nieuwenhuis via 06-57389473 of mail naar j.nieuwenhuis@santepartners.nl of werken@santepartners.nl. Neem een kijkje op onze vacature pagina: www.werkenbijsantepartners.nl. We kijken graag samen naar de mogelijkheden.

Namens het wijkteam van Maartensdijk wensen we iedereen hele fijne feestdagen en alvast een gelukkig nieuwjaar!

Santé Partners samen sterk

Vink WITGOED

De toekomstbestendige kookplaat

Is uw gaskookplaat aan vervanging toe? Of wilt u minder gas gaan gebruiken vanwege de huidige prijzen? Wilt u weer een toekomstbestendige kookplaat in de keuken hebben liggen? Als u zich herkent in deze vragen, is het tijd om na te denken over de overstap naar koken op inductie. Bij Vink Witgoed denken we graag met u mee.

Voordelen

Koken op inductie heeft meerdere voordelen. Inductie is niet alleen beter voor het milieu, ook kookt het veel veiliger. Geen kans op gaslekken en geen open vuur meer in de keuken. Ook wordt bij koken op inductie, in tegenstelling tot andere elektrische kookplaten, de pan verwarmd in plaats van de plaat. Hierdoor blijft de plaat minder lang heet. Daarnaast is de gladde inductieplaat in vergelijking met een gaskookplaat veel makkelijker schoon te houden. Doordat u met bridge-inductie kookzones kunt koppelen, kunt u ook grotere pannen en bakplaten gebruiken.

Blijvende service

Bij Vink Witgoed helpen we u van het oriëntatiegesprek tot het installatiemoment. Bij ons in de winkel of op afspraak bij u thuis zoekt u uw nieuwe kookplaat uit. Als er nog aanpassingen in de meterkast moeten worden gemaakt, dan komt onze vaste elektricien bij u langs om dit in orde te maken. Daarna bezorgen en installeren wij uw nieuwe plaat. De oude voeren we gratis voor u af. Mocht u daarna een vraag of een storing hebben, dan helpen wij u ook graag verder. We helpen u graag om uw keuken weer toekomstbestendig te maken!

Tot ziens bij Vink Witgoed!

Pr. Christinastraat 3 | 3615 AE Westbroek
Tel. 0346-281459 | www.vinkwitgoed.nl

Vink Witgoed @vinkwitgoed

Stichting Warm Hart bezorgt ouderen kerstviering en oudjaarsavond

door Kees Diepeveen

Veel oudere inwoners van Maartensdijk kijken uit naar de kerstviering die door de Stichting Warm Hart in Maartensdijk wordt gevierd. Tien dagen later organiseert de stichting een oudjaarsviering. Drukke maar dankbare tijden voor de vrijwilligers van Warm Hart.

Ad en Corrie Tersteeg zijn al meer dan 10 jaar verbonden aan sociale activiteiten. Eerst onder de vlag van het Rode Kruis en vanaf 2018 onder de stichting Warm Hart die deze activiteiten heeft voortgezet. Een vaste groep van rond de 25 bezoekers kijkt uit naar de koffieochtenden die om de 14 dagen op woensdag worden gehouden en de andere activiteiten die worden georganiseerd als diverse buffetten en een vakantiereis van een week.

Kerstviering

De jaarlijkse kerstviering vindt plaats op 21 december in de zaal van complex Toutenburg in Maartensdijk. Ad Tersteeg: 'De koffie staat al om 10.00 uur klaar voor de mensen. Sommige zijn al ruim voor die tijd aanwezig maar daar houden we rekening mee. We maken het gezellig in de ruimte en zorgen voor kerstmuziek. Ook spelen we een enveloppenspel waar de mensen kleine prijsjes mee kunnen winnen, zorgen voor hapjes en besluiten de samenkomst met een heerlijke lunch. We weten dat onze bezoekers hier erg naar uitkijken en halen daar met de overige bestuursleden en vrijwilligers ons plezier uit.

Oudjaarsviering

Voor de coronaperiode heeft Warm Hart een aantal jaren op oudjaarsavond in Toutenburg een gezellige avond georganiseerd. Corrie Tersteeg: 'We hadden het dit jaar niet gepland maar van diverse gasten kregen we het verzoek om dat toch te doen, omdat zij anders de hele avond alleen zouden zitten. Dat was voor het bestuur aanleiding om op zaterdag 31 december toch een oudjaarsavond te organiseren in Toutenburg. Het is een lange avond maar met spelletjes, muziek, oliebollen en appelflappen en een gezellig gesprek zal de tijd weer omvliegen. De organisatie is wel afhankelijk van het aantal deelnemers dat zich opgeeft. Wij leggen de lat op minimaal 15 deelnemers'

Vrijwilligers

Het is allemaal niet zo vanzelfsprekend als het lijkt. Mensen die slecht ter been zijn of op afstand wonen worden opgehaald en weer thuisgebracht. Dat moet allemaal geregeld worden. Dat lukt nog allemaal maar de stichting zou het toejuichen wanneer zich nog een paar vrijwilligers melden om mee te helpen met activiteiten door het jaar heen. Corrie en Ad Tersteeg: 'Wij, de andere bestuursleden Hennie van Engelen en Marja van Brakel en ons vrijwilligersteam doen dit werk met veel plezier en vinden het een hele mooie en fijne tijdsbesteding. We proberen de mensen te verrassen en elke keer weer wat nieuws te verzinnen. De dankbaarheid van onze deelnemers is onze motivatie'.

Corrie en Ad Tersteeg in de ruimte waar het kerstfeest en de oudjaarsavond voor ouderen wordt georganiseerd.

Meer dan driehonderd tasjes ingepakt

De Werkgroep Oecumenisch Diaconaat (WOD) De Bilt-Bilthoven-Den Dolder heeft afgelopen maandag in de Centrumkerk aan de Bilthovense Julianalaan pakketten voor de jaarlijkse kerstactie samengesteld.

Voor ruim 280 huishoudens uit onze gemeente met een budget rond of onder bijstandsniveau werden kerstpakketten samengesteld. In het kerstpakket zit een cadeaukaart van een supermarkt waarmee mensen zelf hun inkopen kunnen doen, een kaars, kerstkoekjes en een kerstkaart.
Ook deelt de werkgroep een aandachtpakket uit aan mensen die gewoon wat extra aandacht nodig hebben, ongeacht hun financiële situatie.

Dit jaar gaat er ook een speciale kerstattentie naar de bijna 100 Oekraïense huishoudens verspreid over de gemeente. De kerstkaart werd voor hen in het Oekraïens vertaald.

De werkgroep heeft enorm werk verzet.

Happy Concert in HF Witte Centrum

Na het grote concert in April 2022 met Tim Akkerman gaat het HF Witte op zondag 8 januari weer een nieuwjaarsconcert organiseren. Het thema zal zijn happy 2023 , even genieten van mooie muziek en je happy voelen past in deze tijd .

Dit concert zal deze keer verzorgd worden door het Nederlands Brandweer Orkest. Samen met de 2 zangeressen uit Maartensdijk Joyce en Marie Louise Geurtsen bekend van TV optredens , spelen zij verrassende nummers als Proud Mary tot nummers van Ogene. Er staat een mooie en vrolijke Playlist op het programma, amusement voor jong en oud. Ook zal de maestro deelnemer Hans Frederiks Lord of the Dance dirigeren, het wordt één groot feest om 2023 goed te beginnen.

HF Witte verwelkomt iedereen voor een Happy Concert op 8 januari.

De zaal gaat open om 13.30 uur en het concert start om 14.00 uur. Entree is €10,-, voor kinderen tot 12 jaar €5,-. Na afloop is er voor iedereen een glaasje glühwein en een borrelhapje en kan er in de foyer van het HF Witte geproost worden op een mooi nieuw jaar. Kaarten zijn te koop aan de bar bij het HF witte ,van 27/12 - 30/12 van 10.00 tot 17.00 uur en vanaf 3 januari tussen 10.00 uur en 17.00 uur. Reserveren kan ook op 030 - 2203954

Tijdens het concert wordt er een cheque van €500,- uitgereikt aan een afvaardiging van Hospice Demeter. Dat geld is opgehaald door een donatie van statiegeld flesjes (dat zijn er dus 3333 x 15 cent) door sporters van het HFW en inwoners uit de Bilt.

Speciale gasten zijn deze keer een delegatie van Vrijwillige Brandweer de Bilt (de goede buren van HF Witte) die zij als bewakers van de branden in De Bilt graag in het zonnetje willen zetten.

Samen eten tijdens de feestdagen

Voor veel mensen staat deze tijd van het jaar voor gezellig samen zijn en samen eten. Dat kan traditioneel met familie maar dat kan ook met anderen. Eet Mee faciliteert hier graag in.

Eet Mee maakt al ruim dertien jaar doorlopend mooie ontmoetingen mogelijk tussen allerlei soorten mensen via gezellige etentjes. Deze ontmoetingen leiden vaak tot mooie gesprekken, plezier, gezelligheid en zelfs nieuwe vriendschappen. Op de website van Eet Mee is een online matching platform waarbij je etentjes kunt aanbieden of waar je kunt aangeven dat je graag aanschuift aan tafel. Je kunt je ook telefonisch aanmelden via 030 – 2213498. E-mailadres: info@eetmee.nl.

Tijdens de feestdagen hebben mensen vaak meer behoefte aan aandacht en ontmoeting.

Wie een kerstboom gaat adopteren
en die daarna weer laat vegeteren
doet een duurzame daad
als de boom dan weer staat
kan het bos daarvan mooi profiteren

Guus Geebel

Limerick

Uw lokale apotheek

Persoonlijke zorg én online gemak

Heeft u vragen over uw medicatie of zelfzorgmiddelen?
Wij helpen u zoals u dat wilt, in de apotheek of online.

Veilig

+ Deskundig advies
+ Zorgvuldige medicatiebewaking
+ Optimale bescherming van persoonlijke gegevens

Vertrouwd

+ Persoonlijk contact
+ Vertrouwelijk medicijnconsult
+ Afstemming met uw eigen (huis)arts

Gemakkelijk

+ Online bestelmogelijkheden
+ Herhaalreceptenservice
+ Gratis bezorgservice
+ Dienstapotheek bij spoed

Apotheek Bilthoven | Hessen apotheek | Noorder apotheek
Planetenbaan apotheek | Stichtse apotheek | Apotheek Maertensplein

De eerste levende kerststal 800 jaar geleden

Greccio is een klein dorp in de bergen, op zo'n 60 kilometer van Assisi. In de dagen van de Advent in het jaar 1223 verbleef de heilige Franciscus daar enige tijd in een klooster van de orde die hij zelf had gesticht. Ver weg van de bewoonde wereld, in een dorp, niet zo makkelijk bereikbaar, omgeven door bossen en bergen.

De bevolking van Greccio vroeg zich af waarom God zo vaak onzichtbaar was, eigenlijk net als 800 jaar later in onze tijd van veel crises en oorlogen. Franciscus had daar een antwoord op dat tot op de dag van vandaag door de hele wereld zichtbaar is: de kerststal. Hij vroeg de dorpsbewoners een os en een ezel te regelen, met stro en een kribbe. En hij riep de mensen ook op om met fakkels te komen. Daar stonden ze dan, midden in de kerstnacht, de eenvoudige mensen van een vergeten dorp, hoog in de bergen, met fakkels in het donker.

Klimmen en klauteren

Ik was er niet bij, maar ik zou dat graag meegemaakt hebben, als een oerbegin van de kerststal. Daarom heb ik dat heel gewone dorpje Greccio ook meer dan eens bezocht. De kerststallen staan tegenwoordig op de huizen geschilderd, in een plaatsje waar je normaal gesproken aan voorbij zou gaan. Het is een dorpje van niets. En misschien heeft Franciscus juist daarom deze plek uitgezocht, een Godvergeten plaats waar God opnieuw als mens ons leven kwam delen, net als toen. En ik moest klauteren en klimmen om op de plek te komen waar Franciscus de dorpelingen had verzameld, met fakkels in het donker, met een os en een ezel. Ook dat is een mooi beeld voor het verlangen: als deze dorpsbewoners al hun uiterste best moesten doen om daar te vieren dat God ons leven komt delen, dan mogen wij juist in de crisis van dit moment ook wel een stapje extra doen om het wonder van Kerstmis te vieren met allen die het moeilijk hebben en die verlangen naar een wonder in hun leven. Voor deze mensen kwam Franciscus ooit naar Greccio.

Stil

Franciscus hield van een geloof dat zo concreet mogelijk moest zijn om het wonder van God die ons leven komt delen in het kindje Jezus echt te ervaren. Daarom vroeg hij mensen ook om even niet meer te klagen maar gewoon mee te doen met het verhaal en zo opnieuw de geboorte van Christus te ervaren, met Jozef en Maria, met het kindje Jezus. Zo kwam het licht daar acht eeuwen geleden in het donker. En iedereen werd er stil van. Want in die stilte konden mensen ervaren dat een kwetsbaar kind mensen nodig heeft, een gemeenschap. En in die stilte mochten ze meemaken dat het licht het kan winnen van het donker en dat midden in de schepping mensen geheeld worden in hun verdriet, in hun zorgen en in hun armoede. Het mooiste van die stilte was de vrede in hun hart: Jezus werd geboren in hun eigen hart. Mooier kan het geloof niet zijn, dieper kan de stilte van de eerste kerststal niet zijn. Daarom heeft deze stilte de wereld veroverd, tot op de dag van vandaag. En onze wereld heeft die stilte van de eerste levende kerststal meer dan ooit nodig. Luister zo opnieuw naar het kerstverhaal, wees stil in de kerstnacht en ervaar dat Christus ook in 2022 in ieders hart geboren kan worden, net als 800 jaar geleden in Greccio.

Om dat wonder tastbaar te maken in het leven van mensen vandaag kunnen wij in het spoor van Franciscus er ook zelf alles doen om mensen te helen in hun verdriet en tekorten, om stil te zijn en te luisteren naar hen die geen stem hebben en om juist rond de kerststal mensen uit te nodigen die aan alles tekort hebben en hen bij te staan in hun nood. Maar daar rond die kerststal in Greccio heeft Franciscus ook hardop het Evangelie gelezen en gebeden met de dorpsbewoners. Laten we dat ook doen, in kerken en op pleinen, in huiskamers en op het werk. Bidden rond de figuren in de kerststal, om ieder van hen te kunnen naderen, de herders, de wijzen uit het oosten, de os en de ezel, de ster en de engel, natuurlijk ook Jozef en Maria, tenslotte kindje Jezus.

Ik heb christenen uit deze tijd gevraagd wie hun favoriete figuur is in de kerststal en verzocht om dat ook uit te leggen, met een persoonlijk gebed daarbij. Herman Finkers, Anselm Grün, Anima Christi, Manon Vanderkaa, Kris Gelaude, Marinus van den Berg, Antoine Bodar, Katharina Michiels, Wil Derkse, Edith Vos, Juliëtte van Deursen, Thomas Quartier, ze doen allemaal mee aan een gebedenboek dat het verlangen naar het Licht van de wereld alleen maar doet groeien en dat ons allen de kans biedt om zes weken lang in Advent en de Kersttijd te bidden en stil te worden rond God die mens wordt.

Lezersactie

Voor de lezers van De Vierklank is opnieuw een aantal exemplaren ter beschikking gesteld van 'Gebeden rond de kerststal, van donker naar licht'. Wilt u alsnog in aanmerking komen voor een exemplaar stuur dan een mail naar info@vierklank.nl met in het onderwerp gebedenboek. De boeken worden a.s. vrijdag onder de inzenders verloot. Iedereen krijgt bericht.

Deze kerststal staat opgesteld in de St. Maartenskerk in Maartensdijk

De Biltse Blonde d' Aquitaine

December actie

- Bij bestelling van
  € 50 of meer **20%** korting
  € 100 of meer **30%** korting

VLEES TE KOOP

Eerlijk vlees knalt niet per kilo!

- Blonde d' Aquitaine.
- Topkwaliteit rundvlees!
- 2 sterren Beter Leven!
- Lekker en Lokaal.

KIJK SNEL OP: **WWW.VLEESVEEHOUDERIJ-BAELDE.NL**
OF **BEL** MET **LINDA: 06-44085924**

Lichtjesavond

Zondag 15 januari | 17.00 - 19.00 uur

'Wat is dit mooi. Het is aardedonker en overal waar ik kijk zie ik kaarsjes en fakkels. Zo bijzonder om op deze manier mijn man te herinneren.' Dit is één van de hartverwarmende reacties die wij ontvingen tijdens een van onze Lichtjesavonden.

Véronique Klaassen, directeur Uitvaartverzorging bij DELA, vertelt: 'Nu de dagen kort en donker zijn, merken we dat veel nabestaanden de behoefte hebben aan troost. Ze willen graag op een speciale manier bij hun dierbare stil staan. De donkere dagen belemmeren soms om de laatste rustplaats te bezoeken. Daarom organiseert DELA op zondag 15 januari een landelijke Lichtjesavond. We verlichten de locaties met honderden kaarsjes, fakkels en vuurkorven.'

Een zee van lichtjes

'Toen we bij aankomst de vele fakkels zagen, voelde het als een warme deken. Het was een indrukwekkende zee van lichtjes, heel anders dan overdag. We werden er helemaal stil van. Het was heel fijn om hier samen met mijn familie een kaars te branden voor onze vader en herinneringen aan hem op te halen', vertelt een eerdere bezoeker.

Zelf een kaarsje branden

Véronique: 'Iedereen die een dierbare wil gedenken is van harte welkom. Tijdens de Lichtjesavond klinkt er zachte muziek en kan iedereen een kaarsje aansteken ter herinnering aan een dierbare. Alle locaties hebben ook een algemene gedenkplek. Voor bezoekers staat een warm drankje klaar.'

Aanmelden
Meld u aan voor de Lichtjesavond bij crematorium en begraafplaats Den en Rust in Bilthoven via **dela.nl/lichtjesavond** of door de QR-code te scannen.

Na aanmelding krijgt u een candlebag thuisgestuurd. U kunt deze persoonlijk maken door er alvast een mooie tekst op te schrijven of een tekening op te maken. Bij aankomst krijgt u een kaarsje om in de candlebag te doen.

DELA
voor elkaar

Trouwplannen?

Bestel bij ons de **trouwkaarten**!

Kom gerust langs om te kijken of neem de boeken mee naar huis en bepaal je keuze daar op je gemak.

Eigen ontwerp mogelijk | Grote standaardcollectie
Snelle levering | Gratis boeken mee naar huis

Kom langs op Koningin Wilhelminaweg 461 in Groenekan.
Bel 0346 - 21 12 15 of mail naar info@parelpromotie.nl
tevens grote collectie jubileum- en geboortekaarten

Parel Promotie
ontwerp+print+druk

Wij zijn leverancier van o.a. Family Cards, Belarto en Buromac.

Presenteert :

Happy 2023 Concert

8 januari

aanvang 14.00 uur

entree €10,00

voorverkoop vanaf 1 december

NEDERLANDS BRANDWEERORKEST

Special guests :
Marie Louise & Joyce

na afloop een hapje en drankje,
aangeboden door team H.F. Witte

Hf Witte Centrum
Henri dunant plein 4 3731 Gl De Bilt 0302203954

KOM JIJ ONS TEAM VERSTERKEN?

**Veldhuizen Trucks b.v. is fabrikant van voertuigen in de GWW.
Op onze 3 vestigingen (Groenekan, Loosdrecht, Zwolle) zijn we dagelijks met zo'n 30 man actief in ontwikkeling, productie en service van deze voertuigen.**

Door groei van de markt zijn we op zoek naar collega's voor de volgende functies:

- monteur chassis modificatie trucks
(Loosdrecht/Zwolle)

- monteur service en aflevering klaar maken trucks
(Loosdrecht/Groenekan)

Ben jij diegene die zin heeft in deze uitdaging en mee wil groeien met ons bedrijf?
Het doen van vakgerichte opleidingen behoort tot de mogelijkheden. *(bijv. lasdiploma, werken aan hybride en elektrische voertuigen)*

Wil je informatie over deze functie?
Evert Hennipman, evert@veldhuizentrucks.nl, 088 625 96 17

Wil je direct solliciteren?
Pieter Veldhuizen, pieter@veldhuizentrucks.nl, 088 625 96 08

VELDHUIZEN®

Groenekan | Loosdrecht | Zwolle | www.veldhuizen.nl

Een bijzonder kerst

Tijdens mijn studie geneeskunde in Utrecht had ik in Groenland stage gelopen, een gebied bestaande uit drie nederzettingen, die door Eskimo's worden bewoond. De keuze van deze stageplek berustte niet op toeval. Ik was er al twee maal op vakantie geweest en het barre landschap trok mij aan. Vanaf de eerste moment voelde ik een zielsverwantschap die dieper ging dan onderdompeling in dit landschap na mijn studie geneeskunde en specialisatie huisarts. Na diverse sollicitaties kwam ik in een maatschap in Leiden terecht. Mijn vriendin, Annemarie, was inmiddels als econome afgestudeerd en werkte op een bank in Utrecht. In Utrecht woonden we al enkele jaren samen en we besloten om een klein appartement in Leiden te kopen. Ook Annemarie had nieuw werk in Leiden gevonden. Op het eerste gezicht leek alles goed te gaan. Samen een nieuwe start, goed contact met familie en vrienden. Maar diep van binnen knaagde er iets. Mijn werk als huisarts was niet het bestaan waarvan ik had gedroomd. Het opgejaagd voelen, de papieren rompslomp, het oppervlakkige contact met patiënten zorgde voor vervreemding van mijzelf. Het werk deed ik meer 'mechanisch' dan met mijn hart. Langzaam maar zeker verdween mijn ziel en viel mijn droom in scherven. Het moet mogelijk zijn vanuit mijn hart te werken want in diverse stages maar vooral die in Groenland was betrokkenheid op de mensen heel vanzelfsprekend. Met Annemarie kon ik over deze gedachten en gevoelens moeilijk praten. Zij voelde zich als een vis in het water, genoot van haar werk en privé. Na twee jaar in de maatschap te hebben gewerkt was ik totaal uitgeblust. Ik wilde en kon zo niet verder. Ik raakte mezelf volledig kwijt, een proces van ontzieling. In september viel het 'Tijdschrift voor Geneeskunde' in de bus. Daar stonden diverse vacatures in o.a. Huisarts gezocht in Groenland. Ik werd helemaal warm van binnen maar tegelijkertijd kwamen de spookbeelden in mijn hoofd. Hoe moet het met mijn relatie, mijn familie, vrienden en de maatschap?! Mijn verwarring was groot en in eerste instantie zette ik alles maar in de koelkast. Allereerst moest ik met Annemarie praten. Ik zag daar als een berg tegenop. Zij voelde zich helemaal thuis in Leiden en was al begonnen over eventuele kinderen. Die boot had ik afgehouden want ik was daar nog niet aan toe. Het gesprek verliep moeizaam maar zij had wel gevoeld dat ik niet gelukkig was met mijn werk als huisarts op deze manier. Schoorvoetend zei ze: 'Ga maar op die baan solliciteren maar ik hoop dat je hem niet krijgt. Ik zie het niet zitten in Groenland om daar te gaan wonen met die eeuwig durende winters met dat barre klimaat. En ik ben emotioneel niet in staat om mijn werk, familie en vrienden op te geven om in een dergelijk isolement te gaan leven'. Het was volkomen terecht wat Annemarie ter berde bracht. Ik voelde me behoorlijk schuldig. Zij koos niet voor verandering in ons leven maar ik kon niet meer op dezelfde voet doorgaan. Na dagen van verwarring was ik in staat om een besluit te nemen. Ik kon met hart en ziel de sollicitatiebrief schrijven. Maar zelfs toen ik deze op de post deed kwam de twijfel weer torenhoog opzette. Wat doe ik Annemarie aan, mijn familie en vrienden? Als ik de baan zou krijgen wat gooi ik allemaal weg? De tijd schrijdt voort en ik krijg de baan, huisarts in Groenland bij de drie nederzettingen waar ik destijds stage liep. Ik was blij maar ook verdrietig. Annemarie en ik moesten beiden een zware tol betalen. Zij wilde niet mee naar Groenland maar zag wel dat ik ongelukkig in Leiden was. Na veel wikken en wegen hebben we een compromis gesloten. We willen het een jaar leven en kijken of onze relatie op afstand, gebaseerd op wederzijdse liefde stand zou kunnen houden!? Om de twee maanden zou ik een week in Leiden zijn en Annemarie zou haar zomervakantie bij mij in Groenland komen.

In december ging ik aan de slag. Na drie weken verblijf hoorde ik op een ochtend mijn husky's wild tekeer gaan. Hun manier van blaffen en janken gaf aan dat er iets naderde. Ik ging naar buiten en zag twee mannen naast hun slee staan. Het waren een oudere- en een jongere man. Hun gezichten waren net witte maskers van het aangevroren ijs. Het bleken een vader en een zoon te zijn, woonachtig in een van de drie nederzettingen, 60 mijl verder gelegen dan de plek waar mijn iglo stond. De vrouw van de zoon moest bevallen maar de baby lag volgens twee oudere vrouwen verkeerd. Inmiddels had ik de grondbegrippen van de taal me wel eigen gemaakt. Met de taal van de Eskimo's had ik me in Leiden al verdiept. Ik vond het geen kleinigheid om een dergelijke tocht te ondernemen maar hiervoor was ik toch naar Groenland gegaan om echt huisarts te kunnen zijn. Bovendien was het mijn plicht om deze vrouw te helpen. Ik wist dat we via een dichtgevroren fjord en over de gletsjer moesten. Het laatste stuk zou ik over de ijskap rijden. Dank zij het gunstige weer en de kwaliteit van het ijs deden we er iets minder dan een dag over. Ondanks de zwaarte van de tocht was het een genot om over die bevroren, blauwachtig glanzende ijswereld te stuiven. Uiteindelijk bereikten we de iglo. Toen ik deze inkroop bood het interieur, het bekende, al zo vertrouwde beeld op. Het stonk er, was smoorheet en de verlichting bestond uit een traanlamp, meer roet dan licht producerend, Behalve de vrouw, Arda, die zich kreunend tussen een berg zeehondenvellen wentelde en veel pijn had, stonden twee oudere vrouwen, die je bijna altijd bij bevallingen aantreft. Met deze heb je als arts meer moeite dan met de kraamvrouw zelf. Deze vrouwen beschouwen jou als vreemdeling en ervaren je als een soort belediging van hun eigen verlossingssysteem. Met veel moeite had ik de baby kunnen draaien, het was een stuitligging. Maar na twee uur was het leed geleden. Een nieuwe Eskimo was veilig en wel op het ijskoude ondermaanse gearriveerd. Het was een meisje, een prachtig kind. Haar ouders noemden haar Marit, hetgeen een oud-Scandinavische naam is, een variant op Maria, de moeder Gods. Opeens schoot het me te binnen dat het vandaag 25 december, de geboorte van Jezus is. Normaal zou ik de Kerst met Annemarie bij familie hebben doorgebracht. Wel gezellig maar enigszins oppervlakkig, daar de cadeaus en het kerstdiner het hoogtepunt vormden, maar ik miste het ook, vooral Annemarie. Hoe anders, hier in Groenland in een iglo met een pasgeboren meisje. Terugrijdend op mijn slee, getrokken door mijn trouwe husky's liet ik mijn gedachten en gevoelens de vrije loop. Ik voelde dat er ook voor mij een nieuw leven was geboren. In Groenland lag mijn bestemming. Het gaat om mijn ziel met andere mensen te delen. Doodmoe, maar met een intense vrede in mijn hart reed ik door de donkere nacht huiswaarts. In gedachten de ster volgend die destijds de Wijzen uit het Oosten naar Bethlehem liet vertrekken om de geboorte van Jezus te vieren. Behouden kwam ik in mijn iglo aan. Allereerst heb ik de husky's lekker eten gegeven en ze bedankt dat ze me veilig hebben thuis gebracht. Ik ging voldaan naar bed en ben onmiddellijk in slaap gevallen.

Voor u allen een 'nieuwe geboorte' voor het jaar 2023. Dat u de moed heeft om uw ziel te ontdekken en deze met anderen te delen.

Riet Weijers

Gezellige kerstmarkt

Vrijdag 16 december was het een gezellige drukte tijdens de Kerstmarkt in het Atrium van Huize het Oosten. Er waren meerdere kraampjes waar kerstartikelen te koop werden aangeboden. De bezoekers en de bewoners van dit huis genoten van de sfeer en de lekkere hapjes. En de glühwein ontbrak natuurlijk niet. [foto Frans Poot]

Samen leuke dingen doen

De Markt Samen Leuke Dingen Doen trok weer veel belangstellenden. Deze keer was de Markt op de locatie van Mens De Bilt aan de Molenkamp. Er werden afspraken gemaakt om met elkaar te eten, naar theater te gaan, te wandelen en nog meer bezigheden. [foto Frans Poot]

Fijne Feestdagen

Voorspoedig Nieuwjaar

Link2Care Clinics

Geen wachtlijst

Verzekerde zorg

Plasklachten?
Verhoogde PSA waarde?
Zwelling of pijn aan de balzak?

Innovatieve urologische zorg en diagnostiek zonder wachttijd.

Ook voor alle beeldvorming (MRI, CT, Echo, Röntgen) kunt u bij Link2Care Clinics zonder wachttijd terecht. Ga naar: **www.link2care.nl** en maak nu een afspraak!

Professor Bronkhorstlaan 10 Gebouw 94 | 3723 MB Bilthoven
E info@link2care.nl | T 030 – 750 10 40
Op het Berg en Bosch terrein vindt u Link2Care Clinics in hetzelfde gebouw als het Alexander Monro Ziekenhuis.

Voor de lekkerste aardappels:

John van der Kroon
aardappelhandel

Lekker met de feestdagen:

Krieltjes
Roseval
Truffel aardappels
Ratte
Aardperen
Amandine

Elke vrijdag op de markt in Bilthoven (De Bilt) tegenover Cafetaria De Rooy

Prijsuitreiking fotowedstrijd gemeente De Bilt

door Henk van de Bunt

De Gemeente De Bilt heeft het afgelopen jaar een fotowedstrijd georganiseerd voor de inwoners van haar zes kernen om op deze manier de mooiste plekken, gezien door de ogen van onze inwoners, in beeld te brengen.

De gemeente is blij met het enthousiasme van de inwoners: er zijn maar liefst 58 foto's binnengekomen gemaakt door 33 fotografen. Burgemeester Sjoerd Potters en gemeenteraadslid Fabian Vendrig maakten dinsdag 13 december bij de gelijk gehouden prijsuitreiking de drie winnaars bekend. De ingezonden foto's zijn van 21 december tot en met 9 januari 2023 tentoongesteld in de 'Kunstgang' van het gemeentehuis. Deze tentoonstelling is gratis te bezoeken.

Beoordeling
De ingezonden foto's zijn beoordeeld op originaliteit, fototechniek en herkenbaarheid van de locatie. Op basis hiervan heeft de jury, bestaande uit burgemeester Sjoerd Potters, raadslid Fabian Vendrig en fotograaf Hans Lebbe, uit deze 58 prachtige inzendingen drie winnaars gekozen.

De foto van Kees Hasenaar kreeg een eervolle vermelding.

Winnaars
De eerste prijs werd uitgereikt aan Jolijn Pans met haar landschapsbeeld van de hoek Soestdijkseweg Zuid met De Holle Bilt. Deze foto viel de jury op omdat de kleur erg mooi is. 'Het is een goed gekozen moment van de dag, in de ochtend. En een markante plek, die veel inwoners zullen herkennen: de hoek van de Soestdijkseweg met De Holle Bilt. De compositie is mooi, goed gekozen, geeft de lucht de ruimte en de spiegeling is fraai. Het geeft ook het groene karakter van deze plek weer. En er is verrassend veel kleur in deze foto en is goed belicht. Jolijn heeft een fotoworkshop gewonnen, verzorgd door fotograaf Hans Lebbe.

Sandwijck
De tweede prijs is gewonnen door Bram Bijlhout met zijn foto van Landgoed Sandwijck. Dit vond de jury een bijzonder mystieke foto. Het is een prachtige plek in de zomer maar door het gekozen tijdstip in het jaar - een beetje grauw en grijs - is het toch een mooi beeld. Het ademt een mystieke sfeer. En met dit donkere weer is het knap om deze foto te maken. De fotograaf heeft oog voor compositie. De compositie klopt - ook mooi met de spiegeling. De foto is vierkant gehouden - op de één of andere manier klopt dit helemaal bij deze foto, en is het is voor velen een heel herkenbare plek. Bram kreeg een uitvergroting op dibond.

De tweede prijswinnende foto is gemaakt op landgoed Sandwijck, met een kapel die nooit als kapel is gebruikt; een zogeheten folly.

De winnende foto.

Van Boetzelaerspark
Met een foto van het Van Boetzelaerspark in De Bilt won Jan Kortekaas de derde prijs; een uitvergroting op aluminimum. Dit vond de jury een echte 'groeten uit De Bilt'- foto. Heel herkenbaar en een leuke foto. Het moment van de dag is fraai, de lucht is niet strak blauw maar juist mooi met net even een wolkje. De voor- en achtergrond heeft een mooi kleurenpalet. De jury noemt dit een frivole foto van het Van Boetzelaerpark met een mooie compositie met landgoed Sandwijck op achtergrond.

Jolijn Pans (met haar kinderen): winnaar van de eerste prijs.

Jeugd
Ook was er een bijzondere vermelding voor een jeugdige inzender; Syb Klarenbeek. Hij is 11 jaar en heeft twee mooie foto's ingestuurd van het Biltsche meertje. Een eervolle vermelding ging naar Kees Hasenaar met een dronefoto van Westbroek.

Tentoonstelling
Gemeente De Bilt is blij met alle ingezonden beelden van onze gemeente. De foto's verdienen het om ook door andere inwoners gezien te worden. Daarom worden ze tentoongesteld in de Traverse, oftewel de 'Kunstgang' van het gemeentehuis. De foto's zijn te bewonderen van 21 december tot en met 9 januari tijdens de openingstijden van het gemeentehuis: maandag tot en met vrijdag van 8.30 tot 16.45 uur.

Deelnemers, winnaars en uitreikers bij elkaar.

Kom dansen!
Ouder & kind dans, Modern-Jazz 15+/volwassenen en meer.

2 Gratis proeflessen!
kunstenhuisidea.nl/dans
KunstenHuis Idea

FORZA!
Dorps, Groen en Veilig
Forza wenst iedereen liefdevolle Kerstdagen en voor 2023 mooie, gezellige en groene dorpen
(zonder hoogbouw en windmolens!)
Betrokken bij onze dorpen? Wordt u raadslid? Mail naar:
info@forzadebilt.nl

Bakker Bos
en alle medewerkers wensen u prettige kerstdagen toe

Dorpsweg / 0346 - 21 12 35
Maertensplein / 0346 - 21 14 56

De Bosbergschool wenst u een gelukkig 2023!
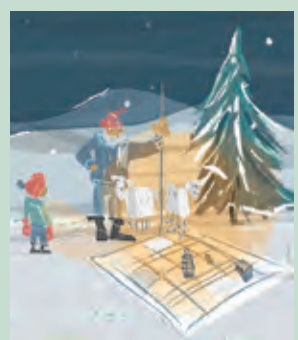
Dennenlaan 59-61, Hollandse Rading
035 5771660 | directie.bosberg@proceon.nl

MOKVELD HOVENIERSBEDRIJF
ONTWERP AANLEG EN ONDERHOUD
Gruttolaan 32
Maartensdijk
T 0346 211838
www.mokveldhoveniersbedrijf.nl
Wij wensen u Gezellige, Prettige Kerstdagen

NOORDANUS & PARTNERS
RENTMEESTERS & ADVISEURS
- Taxaties en agrarisch beheer
- Ruimtelijke ordening & milieu
- Makelaardij landelijk gebied
- Onteigening en planschade
- Internationaal vastgoed

Een fijne kerst en een voorspoedig 2023!
Vestigingen in Heteren, Barneveld en Groenekan
Algemeen telefoonnummer: 085-485 2600
www.noordanuspartners.nl | info@noordanuspartners.nl

Kunst uit Eigen Provincie

door Henk van de Bunt

Al 49 jaar stoppen de 'reguliere' WVT-activiteiten aan de Bilthovense Talinglaan een paar weken om tijdens de laatste feestdagen van een jaar ruimte te maken voor kunst. Het gebouw wordt voor die gelegenheid getransformeerd naar een expositieruimte.

Dit jaar kan er van woensdag 21 december tot en met woensdag 4 januari genoten worden van een gevarieerd aanbod van kunstzinnige uitingen. In deze periode is WVT dagelijks geopend van 12.00 tot 16.30 uur, de toegang is gratis. De catalogus biedt informatie over de motivatie, inspiratie, gebruikte technieken etc. van de exposanten.

Marie-Anne van Zonneveld: 'Wie in kunst gelooft, kan zijn eigen paradijs creëren'.

Waarom

In 1973 werd voor het eerst de tentoonstelling 'Kunst Uit Eigen Woonplaats' gehouden op verzoek van plaatselijke kunstenaars. In samenspraak is toen het idee ontstaan om rond de feestdagen een expositie te houden voor kunstenaars uit eigen woonplaats. Vanaf 1992 is deelname uit de hele provincie mogelijk en werd de naam van de tentoonstelling daaraan aangepast: 'Kunst Uit Eigen Provincie'. Destijds, maar ook nu nog, is een dergelijke tentoonstelling een unieke activiteit voor een buurthuis. Maar aan de andere kant weer zo logisch; er komen wekelijks heel veel mensen in het gebouw, de drempel is laag en daardoor komen er ook altijd veel mensen naar de expositie kijken. Ieder jaar zijn daar mensen bij waarvoor zo'n bezoek een eerste kennismaking met kunst betekent, maar ook bezoekers voor wie het bekijken van de tentoonstelling een vaste, prettige gewoonte is geworden.

Marion van der Stad: 'Graag bij het open raam schilderend in het eerste ochtendlicht'.

Meesters

Na jarenlange creatieve omzwermingen heeft Jeannet van Scherpenzeel-Deflers recent het tekenen en schilderen weer opgepakt: 'Mijn interesse ligt voornamelijk bij stilleven in aquarel en olieverf. Hiervoor heb ik lessen gevolgd bij Atelier de Ploeg in Houten en Art Partout in Utrecht. Kunst kijken, beleven en zelf maken brengt mij heel veel ontspanning en plezier, hierbij inspireren mij zowel de oude meesters als hedendaagse kunstenaars'.

Jeannet van Scherpenzeel-Deflers vindt veel inspiratie bij zowel de oude meesters als hedendaagse kunstenaars.

Hakken

Sinds ongeveer 10 jaar hakt de Groenekanse Suzanne De Jong met veel plezier in steen: 'Ik ben begonnen op woensdagochtend in de Kwinkelier met nog 3 andere dames. Vervolgens aan huis onder begeleiding en later zelfstandig. Ik werk in verschillende steensoorten en het is altijd weer prachtig om te zien hoe het beeld wordt tijdens het polijsten en de kleuren van de steen tot leven komen. Omdat ik ook graag iets meer in detail wil werken ben ik in 2020 begonnen met het boetseren van beelden; in 1e instantie in klei welke na het bakken geschikt is voor binnen en buiten. Sinds dit jaar werk ik bij Mark van Kuppevelt in zijn open werkplaats in was en brons. Vooral het proces van brons-gieten en het afwerken met verschillende gereedschaptools en het patineren spreekt mij erg aan. De beelden die ik maak betreffen vooral menselijke figuren met af en toe als afwisseling een dier of bloem'.

Kleuren

Ria Flemming is geboren en getogen in De Bilt: 'Zolang ik mij kan herinneren, ben ik veel bezig met tekenen en schilderen. Tijdens het schilderen vergeet ik alles om mij heen en leg er mijn hele gevoel en emotie in. Dit vooral bij het kiezen en mengen van kleuren tot het is zoals ik het wil hebben. In de loop van de jaren heb ik verschillende cursussen gevolgd, zoals Keltisch tekenen, mandala's , aquarelleren en schilderen met acryl. Dit voorjaar heb ik nog deelgenomen aan een midweek aquarelleren bij Jan Velthuis in Giethoorn'.

Ria Flemming wenst iedereen veel kijkplezier bij Kunst uit eigen Provincie.

Therapie

Marion van der Stad is kunstschilder, bouwer en dichter: 'Schilderen en exposeren is nog maar kort in mijn leven, zo'n 2,5 jaar, geopenbaard tijdens een therapie met kunstzinnige expressie, omdat ik vastzat in depressiviteit. Tot rust komend raakte ik verliefd op wat er onder mijn handen verscheen. Nooit heb ik bevroed dat ik als kind van schilderouders ook maar enig talent bezat; ik blijk een naïeve schilder te zijn. Belangrijke vertrek- en eindpunten in mijn schilderijen zijn beweging en ritme, net als bij het componeren van gedichten en objecten. Meestal zijn ze gelieerd aan de natuur, voorbij enige vorm of juist in de vorm, meer en meer abstract of politiek getint. En vaak als bij 'toeval' vooruitlopend op gebeurtenissen zonder dat ik het me al bewust ben. Absoluut fascinerend. Ik werk met diverse maten, materialen en stijlen, in aanvang acryl op houten plankjes en papier, nu groter op canvas en board. Ik kijk omhoog en weer terug, zie vogels, wolken, bomen, water, zon en maan, ruimte en kosmos naar onze levens en liefdes kijken'.

Suzanne de Jong aan het 'hakken' in haar Groenekanse atelier.

Klei

Ineke van Haaren - van Schaik beleeft al vele jaren plezier aan het werken met klei: 'Het blijft me verbazen, dat er steeds weer nieuwe vormen ontstaan uit zo'n brok klei. In mijn werk vind ik inspiratie in de natuur waarbij ik een voorkeur heb voor het afbeelden van dieren. Ook heb een eigen stijl ontwikkeld door stroken en plakken klei te vormen tot abstract werk. Thuis heb ik veel meer werkstukken, lezers en expositiebezoekers zijn altijd welkom bij mij thuis'.

Aan zee

Marie-Anne van Zonneveld: 'Een project begint nooit met een project; het begint met een woord, met een zin, een vraag, een idee, een verhaal. En dan, bijna als vanzelf, zoals dat dikwijls gaat komt van het één het ander. Een idee is van iedereen, maar het gaat er om wat je er mee doet. Nooit weet je van tevoren hóe het avontuur afloopt. Zeker is, dat wanneer je uit de storm tevoorschijn komt, je niet dezelfde bent als degene die de storm inliep. Spannend, dat wel. De jaren op de Kunstacademie waren een bron van inspiratie, wie in kunst gelooft, kan zijn eigen paradijs creëren. Het is heerlijk om dit jaar weer mee te mogen doen aan deze bijzondere KUEP. Laagdrempelig en dus is er voor iedereen de mogelijkheid om even binnen te lopen en zich te verliezen in de wereld van kunst. Dit jaar is er weer veel water te vinden op mijn schilderijen. Dat heb je als je aan de zee bent geboren!'

Bij Ineke (en Frans) van Haaren thuis hoef je niet lang na te denken welke hobby de bewoners hebben; overal hangen schilderijen en staan beelden.

Open kerstatelier Jits Bakker

Kunstliefhebbers kunnen eindelijk hun hart weer ophalen in het atelier van Jits Bakker. De deuren van het atelier waar de beeldend kunstenaar ruim vijftig jaar heeft gewoond en gewerkt zijn op maandag 26 en dinsdag 27 december opengesteld voor publiek.

Belangstellenden kunnen van 12.00 uur tot 17.00 uur een kijkje nemen in het historische atelier 'de kooi' en het aangrenzende beeldenlabyrint in De Bilt. Gedurende de twee open dagen zullen rondleidingen verzorgd worden door kunstexperts van de Stichting Jits Bakker Collectie om 12.00, 14.00 en 16.00 uur.

Voorafgaand aan de rondleidingen wordt een documentaire over het levenswerk getoond, mede mogelijk gemaakt door het Prins Bernhard Cultuurfonds. De film wordt gepresenteerd door de zoon van de kunstenaar, Tibo van de Zand en neemt de kijker mee op reis langs plekken in binnen- en buitenland die van betekenis waren voor Jits Bakker. Atelier 'de kooi' en beeldenlabyrint ligt aan De Holle Bilt 16-18 te De Bilt.

Jits werkend aan de parachutist.

week 51 ■ 21 december 2022

GEMEENTENIEUWS

GEMEENTE DE BILT

Ophalen afval rond de feestdagen

Tijdens de feestdagen zijn er enkele wijzigingen rondom het ophalen van het afval. Het GFT afval wordt in de kernen De Bilt, Bilthoven Zuid-West, Maartensdijk, Hollandsche Rading, Groenekan en Westbroek opgehaald op **dinsdag 27 december** in plaats van maandag 26 december.

Inzameling kerstbomen
De inzameling van kerstbomen vindt plaats in januari. Deze data kunt u terugvinden in de afvalkalender van 2023. U vindt de afvalkalender via de app 'AfvalWijzer' of via www.mijnafvalwijzer.nl. De afvalkalender van 2023 wordt ook gepubliceerd in de krant op 4 januari.

Daarnaast vragen wij u om de kerstboomnetten niet bij het PMD afval te sorteren, maar bij het restafval. Dank voor uw medewerking!

Kledingcontainers afgesloten
Tot slot worden de kledingcontainers geleegd en afgesloten in de laatste week van het jaar. Wij verzoeken u om géén zakken naast een (afgesloten) container neer te zetten. De kledingcontainers zijn weer geopend in de eerste week van het nieuwe jaar.

Samen houden wij onze leefomgeving schoon en mooi

Bedankt voor uw hulp in 2022!

In het afgelopen jaar hebben veel inwoners van onze gemeente zich ingezet voor een schone, groene en mooie leefomgeving. Bijvoorbeeld door een afvalbak te adopteren, een stukje groen te onderhouden of een speelplaats op te knappen. Daar willen wij u graag voor bedanken!
Het onderhoud van onze leefomgeving is een enorme klus: de jaarlijkse bladcampagne, het onderhoud van groen, afval ruimen en speelplaatsen verbeteren. Bovendien zijn er steeds meer uitdagingen die om aanpassingen in onze omgeving vragen. Omdat het klimaat verandert is er meer wateropslag nodig. En de aanleg van bijvoorbeeld groene bermen helpt de biodiversiteit te versterken.

Gelukkig staat de gemeente hier niet alleen voor. De inzet van onze inwoners is hierbij heel waardevol! Wij zijn heel blij met inwoners die mee willen helpen of met ideeën komen. Daarbij maakt het niet uit of u eenmalig een insectenhotel plaatst of het hele jaar werkt aan een mooie groene straat door een stukje gezamenlijk groen te adopteren. Wij hebben enorme waardering voor al deze mensen en willen hierbij onze grote dank uiten. Zonder u zou deze gemeente er toch anders uit zien!

Bedankt, namens het college van burgemeester en wethouders,

Pim van de Veerdonk, wethouder

Openingstijden rond de feestdagen

Datum	Gemeentehuis	Milieustraat	Telefonische bereikbaarheid
• Zaterdag 24 december (kerstavond)	gesloten	9.00-13.00 uur	gesloten
• Zondag 25 december (eerste kerstdag)	gesloten	gesloten	gesloten
• Maandag 26 december (tweede kerstdag)	gesloten	gesloten	gesloten
• Dinsdag 27 december	8.30-19.00 uur	9.00-16.00 uur	8.30-12.30 uur
• Woensdag 28 december	8.30-17.00 uur	9.00-16.00 uur	8.30-12.30 uur
• Donderdag 29 december	8.30-17.00 uur	9.00-16.00 uur	8.30-12.30 uur
• Vrijdag 30 december	8.30-17.00 uur	9.00-16.00 uur	8.30-12.30 uur
• Zaterdag 31 december (oudjaarsdag)	gesloten	9.00-13.00 uur	gesloten
• Zondag 1 januari (nieuwjaarsdag)	gesloten	gesloten	gesloten

Tentoonstelling fotowedstrijd gemeente De Bilt

Onlangs zijn de prijzen van de eerste fotowedstrijd van gemeente De Bilt uitgereikt.

Gemeente De Bilt is blij met alle ingezonden beelden van onze prachtige gemeente. De foto's verdienen het om ook door andere inwoners gezien te worden. De foto's worden daarom tentoongesteld in de Traverse, oftewel de 'Kunstgang' van het gemeentehuis.

U kunt de foto's bewonderen in de traverse van 21 december 2022 tot en met 9 januari 2023. De tentoonstelling is tijdens de openingstijden van het gemeentehuis geopend: maandag tot en met vrijdag van 8.30 tot 16.45 uur.

Hulp bij geldzorgen of schulden

Maakt u zich zorgen over geld, de energierekening of schulden? Vaak kan de gemeente u helpen. Op www.debilt.nl/geldoporde vindt u een overzicht van gemeentelijke regelingen, tegemoetkomingen en andere hulp.

Komt u er niet uit?
Neem dan contact op met het Hulpteam Geld op Orde.
Mail naar geldoporde@debilt.nl.

Straatverlichting overdag aan?

Lantaarnpalen branden soms overdag om storingen te vinden en te verhelpen. Dit gebeurt dan voor een grotere groep lantaarnpalen tegelijkertijd, waardoor de verlichting in meerdere straten aan gaat. Zodra het kan gaan ze weer uit. Merkt u dat de verlichting echt voor een langere periode blijft branden overdag, dan kunt u op de www.debilt.nl/melden een melding maken.

Nieuwjaarsreceptie

Het gemeentebestuur nodigt u van harte uit voor de Nieuwjaarsreceptie op woensdag 11 januari vanaf 19.30 uur in de Mathildezaal van het gemeentehuis in Bilthoven.

Burgemeester Sjoerd Potters zal die avond zijn nieuwjaarstoespraak uitspreken. Een ieder is van harte welkom!

Werk aan de weg

De gemeente voert het hele jaar door onderhoudswerkzaamheden uit aan wegen, het groen en de openbare verlichting. Van veel kleine werkzaamheden is weinig hinder te verwachten. Enige hinder van onderstaande werkzaamheden is helaas onvermijdelijk:

Bilthoven:
- Leyenseweg: hinder voor voetgangers en fietsers door werkzaamheden nutsbedrijven van 3 juni tot en met januari 2023. Vanaf november wordt er gestart met rioolwerkzaamheden waardoor de weg dan wordt afgesloten tot en met juli 2023. De woningen en bedrijven blijven bereikbaar. Meer informatie en omleidingsroutes zie projectenpagina Riolering vervangen en herinrichting Leyenseweg Bilthoven.
- Saneringswerkzaamheden van gas-waterleiding wijk Planetenbaan en omgeving tot eind december 2022.
- Herinrichting bushalte Planetenbaan (1e vanaf Groenekanseweg) vanaf 5 december t/m 23 december 2022. De bushalte is tijdens de werkzaamheden opgeheven.

Westbroek:
- Kerkdijk ter hoogte van huisnummer 43 tot en met huisnummer 149 afgesloten wegens asfaltwerkzaamheden. Door weersomstandigheden is het niet zeker wanneer de werkzaamheden worden uitgevoerd. De aannemer zal hiervoor een planning maken. Dit wordt nog gecommuniceerd naar omwonenden en bedrijven.

De Bilt/ Groenekan/ Hollandsche Rading/ Maartensdijk:
Geen werkzaamheden.

Meer informatie over werk aan de weg kunt u lezen op www.debilt.nl/werkzaamheden
Meer informatie over onderhouds- en herinrichtingsprojecten in de gemeente vindt u op www.debilt.nl/projecten

Aanpassing telefonische bereikbaarheid

Per 9 januari is het Klant Contact Centrum bereikbaar op de volgende tijden:

- Ochtend: van 8.30 tot 12.30 uur
- Middag: van 13.30 tot 17.00 uur

U kunt ons telefonisch bereiken via het nummer: 030 228 9411. De gemeente is ook bereikbaar per e-mail via info@debilt.nl, WhatsApp 06 - 12 56 68 32 en via onze sociale media.

De openingstijden van de informatie- en afhaalbalie, balie burgerzaken en de milieustraat blijven hetzelfde. Kijk voor alle openingstijden en contactmogelijkheden (voor ondernemers, vluchtelingen, met onze gebiedsmakelaars) op www.debilt.nl/contact

Bijblijven in gemeente De Bilt

Digitale nieuwsbrieven
Gemeente De Bilt informeert u graag over actualiteiten. Elke twee weken verschijnt onze Algemene digitale nieuwsbrief. Ook zijn er nieuwsbrieven over specifieke onderwerpen, zoals Duurzaamheid, Wonen, Ondernemers en de Omgevingswet. Aanmelden kan via www.debilt.nl/nieuwsbrief.

Volgt u ons al op social media?
Wist u dat de gemeente nieuws ook deelt op social media? U kunt ons volgen op:
- Facebook (facebook.com/gemeentedebilt)
- Instagram (instagram.com/gemeentedebilt)
- Twitter (twitter.com/gemdebilt)
- LinkedIn (www.linkedin.com/company/gemeente-de-bilt/)

BRIEF VAN DE BURGEMEESTER

GEMEENTE DE BILT

Beste inwoners,

Nog een 10 dagen en dan sluiten we het jaar 2022 af en verwelkomen we 2023. Graag richt ik nog voor een laatste keer dit jaar het woord tot u via deze weg.

Het afgelopen jaar is er veel gebeurd maar heeft zich vooral getekend door de inval van Rusland in Oekraïne. Veel Oekraïners hebben huis en haard moeten ontvluchten. Veel inwoners uit onze gemeente hebben hun huis opengesteld om Oekraïners op te vangen en doen dat nog steeds, waarvoor onze hartelijke dank.

De oorlog in Oekraïne duurt helaas nog steeds voort en nog steeds vluchten mensen voor het brute geweld. Daardoor is er nog steeds vraag naar gastgezinnen om deze Oekraïners op te vangen. Bent u van plan om opvang aan te bieden, neemt u dan contact op met de gemeente via het mailadres samenvooroekraine@debilt.nl Het is belangrijk om te realiseren wat de opvang precies inhoudt en u goed te laten informeren. Bedenkt u goed dat het lang kan duren. Het gebeurt dat opvang aanvankelijk in een gastgezin wordt gestart maar dat het langer duurt dan gewenst en er dan een beroep op de gemeente wordt gedaan. De gemeente zit echter ook aan haar grenzen van opvang, zowel voor huisvesting maar bijvoorbeeld ook voor plaatsing op scholen en sociale ondersteuning.

Mede door de oorlog zitten we ook nog midden in een energiecrisis. Iedereen heeft hier mee te maken, inwoners maar ook maatschappelijke organisaties, sportverenigingen en ondernemers. En voor veel inwoners is dit een zware tijd. De kostenstijgingen zijn enorm en de energiekosten zijn voor velen moeilijk op te brengen. Heeft u geldzorgen of schulden? Meestal kunnen we u als gemeente helpen. Kijkt u op www.debilt.nl/geldoporde voor meer informatie.

Ofschoon de coronacrisis voor een groot deel achter ons lijkt te liggen, zijn de gevolgen hiervan voor velen helaas nog dagelijks voelbaar. Eenzaamheid speelt onder alle lagen van de bevolking, vaak bij ouderen maar ook onze jongeren kampen hiermee. Sta hier eens bij stil, juist in deze tijd. Nodig die eenzame buur eens uit voor een kopje koffie of ga even langs voor een praatje. En betrek ook onze jongeren hierbij. Praat erover met hen; laten we het vooral uit de taboesfeer halen. Eenzaamheid kan ons allen overkomen en het is belangrijk dat we er dan voor elkaar zijn.

Het is fijn te zien dat we dit jaar kerst en oud & nieuw sinds 2 jaar zonder bijzondere maatregelen kunnen vieren. Laten we daar vooral weer van gaan genieten!

Ik wens u allen – mede namens de andere collegeleden – fijne kerstdagen en een voorspoedig en gezond 2023 toe! Een goede jaarwisseling, voorzichtig met vuurwerk en ik zie en spreek u heel graag weer volgend jaar.

Hartelijke groet,

Sjoerd Potters,
burgemeester

P.S. Deze kerstvakantietip wil ik u niet onthouden: vanaf 21 december kunt u de fototentoonstelling van de gemeentelijke fotowedstrijd op het gemeentehuis bezoeken. Prachtige foto's gemaakt door onze inwoners van mooie plekken in onze kernen. Van harte aanbevolen!

Kiek nou toch 's effe an...

Voor velen gaan de eerste herinneringen aan de Kerstviering in hun jeugd vaak terug naar de bijzondere en gezellige sfeer op de Zondagschool: Het Kerstverhaal werd voorgelezen, er was een grote melkbus met warme chocolademelk. Voor iedereen waren er krentenbollen en sinaasappels. Ook kreeg je op de Zondagschool tijdens de Kerstviering een boekje van Callenbach uit Nijkerk. Hoe beter je in het afgelopen jaar je versjes had geleerd, hoe dikker het boekje was dat je kreeg. Thuis werd er meestal iets bijzonders gegeten.

Op woensdag 4 januari 1995 verscheen nummer 1 van de eerste jaargang van De Vierklank. Daarin bladerend blikten we terug in een reeks 'Kieks': die lange serie verhalen waarin dorpshistoricus Koos Kolenbrander de lezers informeert over stukjes geschiedenis van deze gemeente.
Een Kiek van 20 december 1995 verhaalt over Kerstvieringen in de kernen van de gemeente Maartensdijk. Het daar toen bijgeplaatste fotomateriaal was niet meer compleet: we maakten daarom gebruik van 'nieuw oud' materiaal en maakten een keuze uit foto's die collegae in de loop van jaren t.g.v. het decemberfeest maakten. [HvdB]

De viering van het Kerstfeest, zoals wij het kennen, is nog niet zo oud. In de voorchristelijke tijd vierden de Germanen in onze streken het zgn. Joelfeest, het feest der 12 nachten. Het was een midwinterzonnewendefeest. De Germanen vierden de wedergeboorte van het licht. Na 21 december gaan de dagen weer lengen. Het bestond uit offermaaltijden en bezweringen van boze geesten. Men offerde aan de goden der vruchtbaarheid en hoopte hierdoor op een goede oogst in het komend jaar. De voorouders werden herdacht en de boze geesten door het maken van veel kabaal verdreven. Onder invloed van de Romeinen werd de aanvang van het Joelfeest verplaatst van 13 december naar 25 december. In Rome gold in de derde eeuw 25 december als de dag van de onoverwinnelijke zon.
Door de eerste Christenen werd 6 januari als de geboortedag van Jezus herdacht. Na 350 werden de heidense riten door paus Gregorius aan de Christelijke leerstellingen aangepast. 25 december wordt sindsdien als de geboortedag van Jezus gevierd.

Een kerstkaart uit het Westbroek van de dertiger jaren. De kerstboom was er wel, maar niet overal even zichtbaar. (foto met dank aan Karien Scholten)

De datum van het Paasfeest stond al veel eerder vast dan het Kerstfeest, omdat de datum uit het Evangelie af te leiden was. Het woord Kerstmis betekent in oorsprong Christusmis. Kerstenen is bekeren, dopen, tot Christen maken. De oude Ger-

Wellicht doet deze foto uit 1960 recht aan het contrast tussen toen en nu; kerstboom en lichtjes in de tuin… (foto met dank aan Karien Scholten)

maanse natuurvereringen zijn soms met de Christelijke feesten vermengd; zoals in het rijmpje: 'Kerstmis helder en klaar, Geeft een goed honingjaar'.

De eerste mededelingen over de viering van het Kerstfeest komen uit de 10de-11de eeuw. Er werd een kribbe in de kerk geplaatst welke later ook in de huizen kwam. De Kribbe werd omringd met beelden; 'De Kerststal' ontstond. De oudste mededelingen over de kerstboom komen uit 1521 in Schlettstadt in de Elzas in Duitsland. Vermoedelijk is het gebruik van de kerstboom door kooplui vanuit Duitsland naar Nederland gebracht. In een Gelderse Volksalmanak uit 1837 wordt de eerste keer over een kerstboom geschreven. De oudste bekende afbeelding van een kerstboom in Nederland stamt uit 1842. Ook de bijbehorende liedjes, zoals '0, denneboom, o denneboom, wat zijn je takken wonderschoon' stammen uit die tijd. De 'eerste kerstkaart' werd in 1832 in Engeland verzonden

In onze omgeving bestaat er enige terughoudendheid ten aanzien van de kerstboom. Voor sommigen herinnert de kerstboom te veel aan de heidense gebruiken uit de voorchristelijke periode en is daardoor niet in overeenstemming te brengen met de geloofsbeleving. In de jaren twintig stond er een kerstboom voor de kinderen in de Hervormde kerk in Westbroek. Na de komst van ds. J.O. Klomp in 1922 is de kerstboom naar het Reoboth-gebouw verhuisd. In sommige families leidde de viering van het kerstfeest met een kerstboom wel eens tot misverstanden. Sommige opa's of oma's dachten dat de kerstman, die in de boom hing, een persiflage was van het kindje Jezus.

Kerstfeest in Westbroek was een ingetogen feest rond het kerstverhaal. Maar weinig mensen hadden kerstversiering in huis en soms een kerstboom. In de dertiger jaren liepen eind december, in het donker, schoolvriendinnen het hele dorp door om kerstbomen te tellen. Ze kwamen niet aan de tien. In de winkel van Van Winssen stond er altijd één!

Het (voormalig) Gemeentehuis Maartensdijk in de sneeuw; foto met nog de legendarische boom aan de Dorpswegzijde.

De herinneringen van ouderen aan de viering van het Kerstfeest uit hun kinderjaren, gaan ook vaak over de lagere schoolperiode. Het klaslokaal werd tijdens de kerstviering donker gemaakt. Alle kinderen zaten met een brandend kaarsje in een kandelaar, gemaakt van een doorgesneden aardappel, voor zich op tafel te luisteren naar het Kerstverhaal, dat de onderwijzer vertelde.

Begin jaren zeventig werd de eerste kerstboom buiten voor het gemeentehuis gezet. Tot drie jaar geleden stond er ook jaarlijks een kerstboom bij De Vierstee. Helaas werd deze boom geleidelijk een doelwit

Een sneeuwlandschap in Groenekan.

van baldadigheid van de wat grotere kinderen en werd besloten daar geen boom meer te plaatsen.

Tijdens het Kerstfeest wordt vaak even stilgestaan bij het lot van de minder bedeelden. In de jaren dertig liet de heer Klever, de toenmalige eigenaar van het huis Rustenhoven in Maartensdijk, iedere winter rond de kerst een paar wagons gratis ko-

Het sluisje in de sneeuw voor boerderij Groeneveld aan de Dorpsweg in Maartensdijk, voorkomend op een Kerst- en Nieuwjaarswens van voor 1995.

len voor behoeftigen in het dorp op het Maartensdijkse goederenstation brengen. Tegenwoordig zijn er het kerstpakket of de kerstgratificatie.
De jaarlijkse kerstsamenzang in Maartensdijk en Westbroek is een traditie geworden. De eerste kerstliederen dateren uit de periode van de komst van de kribbe in de kerk. De oude liederen: 'Stille Nacht' en 'Nu syt wellecomme' herinneren nog aan die tijd. De kerstman, een kleine oude man met een lange baard in een rode besneeuwde mantel, is in onze streek minder bekend.

De Maartensdijkse bloemisten hebben het druk in de maand december met het maken van kerststukjes. Ook in het verleden werd er door de bloemisten in het dorp veel gekweekt voor de kerst. Van Brummelen, die tot 1965 een kwekerij aan de Molenweg had, teelde voor de kerstdagen wilgenkatjes. Ruim voor de kerstdagen sneed hij de takken van de struiken en pelde met hulp van zijn dochter de katjes uit hun omhulsel. Ook op de kwekerij van Gille, tot 1965 aan de Dorpsweg, werd jaarlijks een broeikas vol met Sierpepers voor kerststukjes geteeld.

Een vertrouwd beeld in het dorp was de Kerststal bij Dorpsbarbier Hans Stevens, in de Marijkehof. De op hun knip- beurt wachtende kinderen speelden graag met de stal. De kinderen, niet gestoord door kennis over hetgeen wel en niet in een kerststal thuishoort, plaatsen bijvoorbeeld Caspar, een van de drie wijzen uit het oogsten, in een vrachtauto. Of er stond ineens een leeuw van Mac Donald tussen de os en de ezel in de stal.

In december 2007 stond voor de 80 vrouwen en 40 mannen van het Algemeen Zangkoor Maartensdijk alles in het teken van hun multicultureel Kerstconcert in de Michaelskerk in De Bilt. [foto Marijke Drieenhuizen]

In december 2012 kon tijdens een Kerstmarkt met de Kerstman in de sprookjesachtige koets een paardenritje gemaakt worden. [foto Henk van de Bunt]

De komst van het licht in Maartensdijk (1)

Rondom deze (kerst-)tijd en jaarwisseling wordt de gemeenteraad van De Bilt voorgesteld besluiten te nemen tot de realisatie van een zonnepark met een maximale instandhoudingstermijn van 30 jaar, in het buitengebied nabij Groenekan alles leidend tot het opwekken en geleiden van elektriciteit in deze gemeente.
In een artikel van juni 2001 in St. Maerten dook Wim Hoebink toen nog weer honderd jaar terug en verhaalt hij uitvoerig en goed gedocumenteerd over 'de komst van het licht in Maartensdijk'. In 4 afleveringen brengen we de elektriciteitsgeschiedenis van meer dan 120 jaar weer in beeld en constateren dat in zowel woordgebruik en beeld meer overeenkomsten dan verschillen zijn. *[Henk van de Bunt]*

Aan het einde van het tweede millennium begon elektriciteit als bron van kracht en licht veld te winnen in Europa. Zwitserland lag al gauw aan de kop met deze energievoorziening. Dat land maakte uiteraard goed gebruik van zijn speciale krachtbron, de zgn. witte steenkool.

Maar Nederland sloeg toch ook geen gek figuur. Na 1890 ging er geen jaar voorbij, waarin niet in een of meer gemeenten elektrische centrales verrezen. Ook in onze omgeving was deze penetratie merkbaar. Bijvoorbeeld: in 1899 kregen Hilversum en Abcoude een centrale en in 1900 Driebergen. In augustus 1901 werden op het station aldaar de petroleumlampen definitief weggenomen. Het emplacement werd in het vervolg geheel elektrisch verlicht. De aansteker had zijn dienst gedaan. Het aandoen en blussen der lampen kon nu op afstand geschieden en met een simpele knop. Het een en het ander was zelfs mogelijk zónder menselijke bediening, met een uurwerk. Dat heette automatisch.

Gedrukte reproductie (autotypie) van een anonieme prent op de nieuwjaarswens van de lantaarnopstekers uit het jaar 1847, afkomstig uit: N.V. Koperpletterij en Metaalhandel voorheen H. de Heus en Zoon. (foto Utrechts Archief)

De Biltse centrale

De Bilt had rond 1900 ook plannen om elektriciteit op te wekken en te geleiden. Maar het gemeentebestuur was in dubio: zelf doen of uitbesteden. Bovendien was in die jaren gas toch ook nog altijd een optie voor verlichting. De Bilt koos tenslotte voor elektriciteit én het verlenen van een concessie aan particulieren. In 1905 werd de 'Electriciteit-maatschappij de Bilt' opgericht. Initiatiefnemers waren de heren Wolff uit Maarssen en Sevenhuysen uit Soesterberg. In de Nieuwstraat werd een centrale gebouwd. Vanaf begin 1906 produceerde deze elektriciteit. De eerste stroom werd geleverd voor de straatverlichting van het prille villapark 'Vogelzang'. Deze moderne verlichting en de mogelijkheid van particuliere aansluiting maakten vervolgens het wonen in 'Vogelzang' en omgeving nog aantrekkelijker. Deze villabouw aan de zuidkant van De Bilt Station zou blijken de eerste fase te zijn van een stormachtige ontwikkeling van bouwactiviteiten. In 1917 kreeg die riant bebouwde omgeving officieel de naam Bilthoven. Voor de elektriciteitsmaatschappij werd Bilthoven een rendabel afzetgebied. In de loop de jaren kwamen er ook in de minder rendabele delen van deze gemeente elektrische straatlantaarns en huisaansluitingen. Op zeker moment bereikten de bovengrondse verbindingen hier en daar de grens met de gemeente Maartensdijk.

Maan en stallantaarn

Maartensdijk had geen gas en was zich van geen stroom bewust. Het ging er 's avonds nog als vanouds. Het gehele, omvangrijke grondgebied der gemeente werd in het duister gedompeld. Een verjaardag werd overdag gevierd. Bezoekende familie ging ver voor het donker weer huiswaarts, te voet of met de sjees. Alleen de maan fungeerde op gezette tijden na zonsondergang als lichtbron. Avondvergaderingen waarop gasten van verre waren uitgenodigd werden doorgaans dan ook in een week met lichte maan gepland. B en W en de raad namen overigens op dit punt geen enkel risico. Zij hielden hun maandelijkse zittingen bij daglicht, meestentijds 's morgens vanaf 10 uur. Dat gaf nooit problemen. Immers geen der raadsleden had een betrekking met vaste werktijden 'op de dag'. Zij waren allen eigen baas, hetzij als veehouder, kweker of grootgrondbezitter. Niet dat het houden van een avondvergadering ten gemeentehuize onmogelijk was. Maar het had dan gemoeten bij het schijnsel van een petroleumlamp. Dat was de lamp geworden van het platteland. Voor binnen was deze uitgevoerd met een lampenglas. Het boerenbedrijf kende ook nog de stormlamp en de stallantaarn. De laatste werd wel gebruikt bij het melken in de koestal.

Straatlantaarns

De gemeente droeg zorg voor verlichting van de publieke ruimte. Over het grondgebied verspreid waren er naar schatting een twintigtal ijzeren palen met een petroleumlantaarn erop, zgn. lantaarnpalen. Die waren uiteraard geplaatst bij gedeelten van de openbare weg, die in het donker gevaar opleverden. Daarbij ging het vooral om de bruggen over vaarten en weteringen. Zo stond er bijvoorbeeld schuin tegenover het (oude) café 'De Groenekan' in de berm van de Maartensdijkse Vaart zo'n witgeschilderde paal. De lantaarn ervan kon de brug in de straatweg naar Maartensdijk verlichten, maar toch ook enigszins de dichtbij gelegen zgn. polderbrug. De laatste gaf toegang tot de Ruigenhoekse Dijk. Gezien haar omvattend bereik leek deze illuminatie dus effectief opgesteld. In 1901 werd óp de dijk, ter hoogte van de woning van C. van Brenk, ook nog een lantaarn geplaatst.
Blauwkapel telde op zijn minst twee openbare lantaarns. Deze nederzetting was sedert 1820 geheel omringd door een brede fortgracht. Op de twee plaatsen waar de oude weg van Utrecht naar Maartensdijk deze gracht passeerde lag een brug. Bij elk zo'n brug stond een lantaarn. Dat laatste was al evenzo het geval bij de tolboom aan de Ezelsdijk en die bij het gemeentehuis. Op de Achterwetering stonden drie lantaarns, een ervan bij de in de weg scheefliggende brug. Een enkele keer kwam er een lichtpunt bij. Maar een verzoek van ingezetenen om een straatlantaarn werd sporadisch ingewilligd. Dat ondervond aannemer Willem Melis Reijerse. Hij vroeg in 1895 om een lantaarn tussen Groenekan en Blauwkapel. Het verzoek werd in de raadsvergadering van augustus zonder meer afgewezen. De locale overheid ging spaarzaam om met licht. De raad hield ook de goedkeuring van elke uitgave ter zake van openbare verlichting aan zich. In september 1896 werd bijvoorbeeld ingestemd met de aanschaf van een (lantaarn) paal, twee koperen lantaarns en een ladder. Volgens bijlagen bij de rekeningen werd een en ander in 7 jaar afgeschreven.

Een klacht

Het voorstel om de gemeente 's avonds te verlichten was om en nabij 1880 gedaan door bewoners van de Achterwetering. In antwoord erop kocht de gemeente, na aarzeling, in oktober 1880 de vier eerste lantaarns. Die werden geplaatst op de volgende locaties: op de Dorpsweg bij de overweg, bij de brug van de Achterwetering, in Groenekan schuin tegenover de herberg en in Blauwkapel bij de voormalige viersprong.

Vanaf 1906 legde men in de gemeente De Bilt een elektriciteitsnet aan; hier de elektriciteitspalen in de Biltse Nieuwstraat, waarlangs de stroom vanuit de fabriek in deze straat geleid werd. (foto Utrechts Archief)

Kom spelen!
Winter Opstapcursus, Muziekplezier, Instrumentencarrousel en meer.

Gratis proefles
Kies uit meer dan 30 instrumenten!
kunstenhuisidea.nl/muziek
KunstenHuis Idea

Zorgboerderij Nieuw Toutenburg
Wij wensen u fijne feestdagen en een voorspoedig 2023

BSF BILTSE SPORT FEDERATIE
Wij wensen iedereen fijne feestdagen en een sportief en gezond 2023!

Een klasse beter! sinds 1963
60 JAAR

AUTORIJSCHOOL/ THEORIECENTRUM
DOORNENBAL
Lid BOVAG; RIS-gecertificeerd
Faalangst instructeur
wenst alle leerlingen, oud-leerlingen, vrienden en bekenden fijne Kerstdagen en vooral een GEZOND en veilig 2023 toe.
WWW.AUTORIJSCHOOLDOORNENBAL.NL

INTERNATIONAAL TRANSPORT EN HANDELSBEDRIJF
R.V.K. TRANSPORT B.V.
www.vankeulen.trucks.nl
Reijmen, Trudy en hun medewerkers wensen u fijne kerstdagen en een voorspoedig 2023 toe

Loon- en grondverzetbedrijf
R. van Amerongen
wenst u Goede kerstdagen en een Voorspoedig Nieuwjaar.
En wij danken u voor het in ons gestelde vertrouwen.

Wenst u goede kerstdagen en een Voorspoedig Nieuwjaar.
Topie's Wonen
En wij danken u voor het in ons gestelde vertrouwen.

Mogelijk werd aanvankelijk nog gedacht aan verzorging van deze straatverlichting door omwonenden. Maar al gauw werd besloten het aansteken en zgn. blussen der lantaarns in de nazomer publiek aan te besteden. Jarenlang werd dit werk gegund aan dezelfde personen. Een enkele keer wordt in de notulen van de raad wel eens geklaagd over de betreffende taakbehartiging. Raadslid en kweker H. Copijn maakte in de vergadering van 20 november 1900 opmerkingen over het slechte branden van de lantaarns in Groenekan. Het vervoer van bomen per mallejan gebeurde vaak na zonsondergang vanwege de lengte van het transport. Enig schijnsel van kunstlicht zal bij zo'n operatie niet overbodig zijn geweest. Aansteker was toen M. van Mansom. Wat er precies aan zijn werk schortte valt slechts te gissen. Misschien liet hij de lampen op een laag pitje branden teneinde olie te sparen. Hij woonde in Blauwkapel. Mogelijk hield hij in bepaalde omstandigheden het verre Groenekan 's avonds voor gezien. Als antwoord op de klacht van Copijn zegde burgemeester Quarles van Ufford toe de lantaarnaansteker hierover te onderhouden. De afstanden mochten hier relatief lang zijn, de communicatielijnen waren kort.

Instructie en controle

In de jaren ná 1900 werd een aansteker áángewezen. Meestal was het dan iemand, die niet ver af woonde van een of enkele van zulke potentiële lichtpunten. De persoon in kwestie kreeg per paal een vast bedrag per jaar alsmede beschikbaarstelling van brandstof. Een en ander overigens op voorwaarde, dat hij zich zorgvuldig hield aan de instructie. Die hield in, dat de openbare verlichting behoorde te branden tussen even na zonsondergang en 's avonds half elf. Maar niet in de zomermaanden en nóóit als de maan voldoende licht bood. Ook het onderhoud van de toevertrouwde lampen behoorde bij het takenpakket. Veldwachter Fenijn deed zijn naam eer aan door scherp toezicht te houden op de uitvoering van dit gemeentelijk verlichtingsbeleid. Soms stonden gunstige weers- en wegomstandigheden hem toe in de avonduren de dienstfiets te gebruiken. Die was voorzien van een (gevulde) carbidlamp. Ook als het rijwiel niet in beweging was bleef zo'n lamp branden. Fenijn in het donker op pad, hetzij rijdend of stilstaand, was op grote afstand waarneembaar. Of een aansteker een boete of iets dergelijks kreeg na een eventuele melding van nalatigheid kon niet worden vastgesteld.

Gezicht (met lantaarnpaal) op de Koningin Wilhelminaweg te Groenekan tijdens winterse omstandigheden in 1965. (foto Utrechts Archief)

Een opsteker

Vanaf omstreeks 1900 was Willem van Beerschoten belast met het aansteken van de lantaarns in Groenekan en Blauwkapel. Hij had indertijd met succes naar de betaalde werkzaamheid als aansteker gedongen. Dat had zo zijn reden. Van Beerschoten woonde 'achter in de Groenekan', niet zo ver van de spoorlijn naar Amersfoort. Hij had kruidenierswaren aan huis en bezorgde met een hondekar bij mensen petroleum. Hij had dit ontvlambare goedje altijd in voorraad. De gemeente hoefde dus de petroleum voor de straatverlichting niet bij hem te bezorgen. Daarenboven wist hij als petroleumboer een en ander van de technische perikelen van deze vorm van verlichting. In Groenekan ging het om drie lantaarns: een bij de brug voorbij de molen, die tegenover Beijloo en dan nog een lamp meer richting De Bilt bij het deftige huis van Dolman. Tot april 1907 vulde en bediende deze Willem ook de twee gemeentelijke lantaarns te Blauwkapel. Maar bij sneeuw e.d. was dat wel eens moeilijk te doen. Het ware tenslotte beter deze taak op te dragen aan iemand aldaar. Dat werd in september van dat jaar J. Witteveen, de lantaarnopsteker van de Hervormde kerk in M'dijk. De aanduiding ópsteker zou er op kunnen duiden, dat de (niet-openbare) lantaarn bij deze kerk was voorzien van een kaars. Tot slot dient nog vermeld, dat de bediening van de lantaarns bij de tollen een zaak was van de tolgaarders.

De voorpagina van het nummer uit 2001: Het onderhoud van het bovengrondse laagspanningsnet met gebruikmaking van zgn. klimschaatsen, hier ook wel klimijzers genoemd.

Steinenburg

Elders in de regio schoten de lokale elektrische centrales als paddenstoelen uit de grond. Het traditionele lichtbestel van Maartensdijk bleef evenwel nog onaangetast. Maar in het zuiden van de gemeente, daar bij de Biltsche straatweg, was toch iets gaande. Voor een goed begrip volgt eerst de nodige informatie. Een gedeelte van genoemde straatweg lag op Maartensdijks grondgebied. Welnu aan de noordzijde van dat weggedeelte ontwikkelde zich na 1903 een villawijkje, Steinenburg genaamd.

Electrische straatlantaarn op de hoek van de Looydijk en het noordelijk deel van de Hessenweg. Situatie omstreeks 1910. (foto Utrechts Archief)

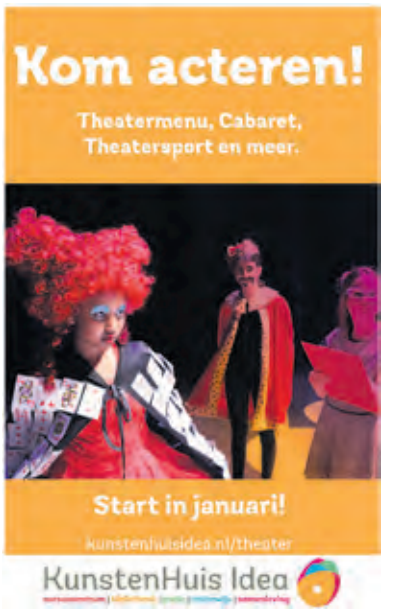

Het jaar 2022

Levensstroom

Afgezien van enig plan
iedere dag een nieuw refrein
dat nog geschreven dient te worden
terwijl we het al beleven.

Het omslaan van de uren
die naarstig wijzers volgen.
Hun getijden vergetend
in het licht van de opkomende maan.

Alles wat mooi was laat zich moeilijk
herscheppen. Bevlogenheid.
Herinneringen verblekend
met het verstrijken van de dagen.

Soms moet je iets snoeien om
krachtiger op te laten bloeien.
Melancholie, mengsel van smeltwater
en vergane bloemen.

Ook vrolijk van vergetelheid.
Spontane onbekommerdheid.
Bedenken hoe nietig wij zijn.
De druppel en de oceaan.

Meebewegen met de levensstroom.
Er durven in te springen.
Het hart volgen. Verwondering.
Steeds meer onthouden dat we zijn.

Het bestaan als mens.
In ons is het leven geschapen.
Een mysterie. Niet om het te begrijpen
maar om het te ervaren.

Inge Gorris

Zondagochtend in Westbroek

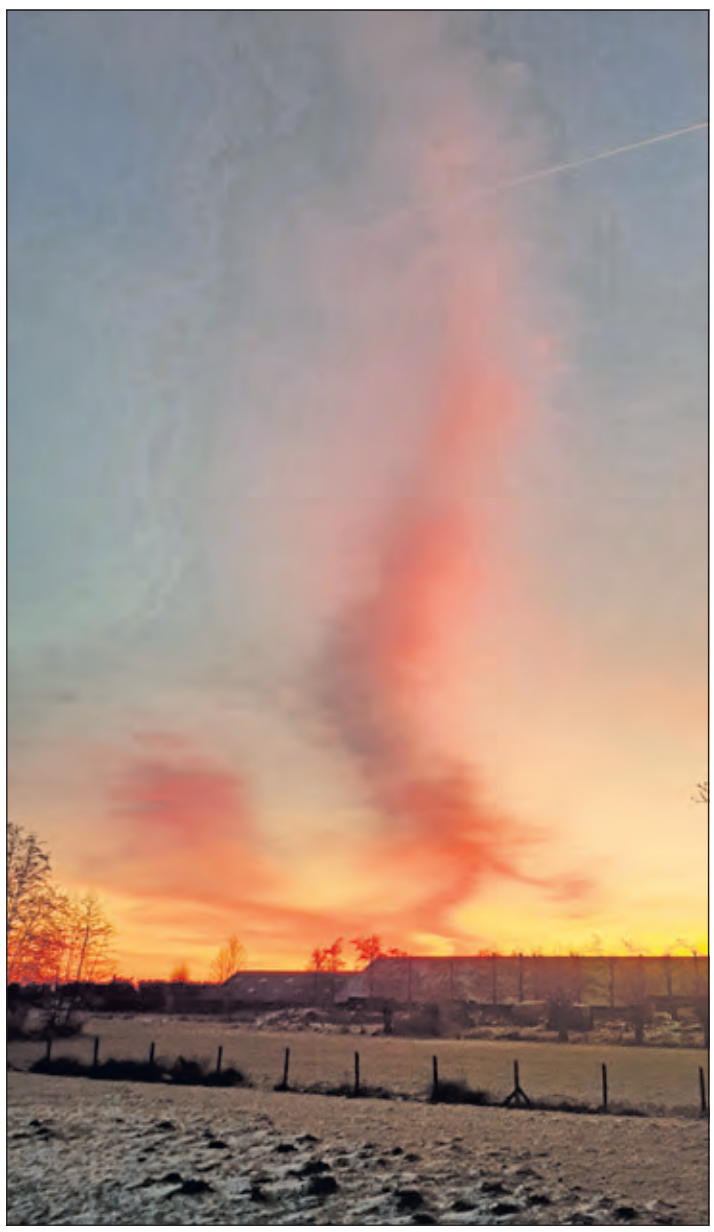

Een vlammende start van voorlopig de laatste winterse dag. Dit verschijnsel is een Cirrus, een ijs-wolk, erg hoog in de lucht, op zo'n 10km, meldt Jelte Vredenbregt, (foto Karien Scholten)

Grootse Kerstbingo Samen Verder

Afgelopen zaterdag hebben bijna alle sporters van Samen Verder deelgenomen aan de jaarlijkse Kerstbingo. Heel veel prijzen werden gewonnen en voor hapjes en drinken werd gezorgd door de aanwezige vrijwilligers. In de pauze speelde Ebbe Rost van Tonningen op zijn accordeon mooie slagers en op verzoek ook kerst- en sinterklaasliedjes. Na afloop kreeg iedere sporter nog een tas mee met lekkers, een kerstknuffel en een kerstkaart met pen. Voor meer informatie zie info@samenverderdebilt.nl

De sporters van Samen verder kijken terug op een zeer geslaagde avond.

Dikke ijspret

Na zo'n lange tijd zonder ijs hebben de schaatsers veel plezier: winterpret op het meertje van De IJsclub het Biltsche Meertje. (foto Frans Poot)

KERSTWENS COLLEGE

GEMEENTE DE BILT

Beste inwoners,

In 2023 gaan we mooie dingen doen. Samen met u kijken we onder andere naar de toekomst in de Omgevingsvisie: hoe ontwikkelt De Bilt zich de komende jaren? We openen de deuren van Jagtlust en samen met u bepalen we hoe we het gebouw kunnen inzetten voor ons allemaal. We hebben extra oog voor onze schoolgebouwen en het onderwijs van onze kinderen én onze Oekraïense gasten. We werken aan het verduurzamen en aardgasvrij maken van Brandenburg West in Bilthoven.

Ook in 2023 laten we als gemeenschap niemand tussen de wal en het schip vallen, we helpen elkaar bijvoorbeeld als inwoners door de inflatie of hoge energieprijzen in de problemen komen. We zorgen ervoor dat iedereen mee kan doen in onze gemeente en hebben extra oog voor inwoners die zorg nodig hebben, eenzaam zijn, mantelzorg verrichten of om wat voor reden dan ook kwetsbaar zijn.

Met omwonenden en woningzoekenden kijken we integraal naar het hele gebied rondom het station: wonen, werken, winkelen en leven. Samen met inwoners organiseren we nieuwe vormen van inspraak en participatie, met inwonerpanels en een burgerberaad. We werken hard om onze gemeente opnieuw veilig en netjes te houden. Kortom, we gaan er voor onze kernen een fijne plek om te wonen en te leven te laten zijn!

Samen met u gaan we ons best doen om er weer een mooi jaar van te maken. Doet u mee?
Voor nu wensen we u allen fijne feestdagen en veel geluk en gezondheid in 2023!

Hartelijke kerstgroeten,
Sjoerd Potters - Anne Marie 't Hart - Dolf Smolenaers – Pim van de Veerdonk - Krischan Hagedoorn

Jesse Negenman ontwikkelt nieuwe zonneauto

Samen met 17 anderen studenten is Jesse Negenman uit Bilthoven onderdeel van het Brunel Solar Team. Het Delftse team bouwt dit jaar een gloednieuwe zonneauto en gaan hiermee deelnemen aan de Bridgestone World Solar Challenge in Australië.

‘Door Covid-19 werd de race vorig jaar afgelast, de race ervoor brandde onze auto af vlak voor de finish. Dit jaar gaan we er alles aan doen om de winst terug naar Delft te halen!’ vertelt Jesse.

Hij studeert werktuigbouwkunde en zal dit jaar de rol van Mechanicus vervullen binnen het team.

Mechanicus

Binnen het team is Jesse verantwoordelijk voor de mechanica van de auto. ‘Mijn rol binnen het team is het ontwikkelen van een goed rijdende auto. Door het innoveren van onze elektrische motor, stuursysteem, remsysteem en wielophangingen wordt de auto sneller en betrouwbaarder. Uiteindelijk is de grootste opgave om alle bewegende onderdelen samen te laten werken en een soepel rijdende auto te ontwikkelen’, vertelt Jesse. ‘De mogelijkheid om alles wat ik geleerd heb tijdens mijn studie toepassen tijdens zo’n project is een mooie uitdaging. Ondertussen ook nog mijn bijdrage kunnen leveren aan het duurzamer maken van de wereld is de perfect combinatie’.

Jesse Negenman is mechanicus in het Brunel Solar Team. (foto Hans-Peter van Velthoven)

Mini kerstmarkt

Vrijdagmiddag 16 december was er voor het gebouw van Mens De Bilt een mini kerstmarkt. De artikelen waren vooral door de vrijwilligers zelf gemaakt. De opbrengst ervan is bestemd voor goede doelen, zoals een onderwijsproject in Bali, het Hillcrest Aids Centre in Zuid Afrika, het huisvesten van zwerfkatten, Biltse Ouderen etc. [foto Frans Poot]

Bilts Open Jeugd-kampioenschap Tennis

Het 1e Bilts Open Jeugdkampioenschap Tennis vindt zondag 15 januari plaats van 10.00 tot 17.00 uur op LTV Meijenhagen in De Bilt! Het event is ontstaan uit de samenwerking tussen verschillende jeugdcommissies van tennisverenigingen uit de gemeente De Bilt.

De doelstelling van het toernooi is meer verbinding tussen de jeugd van alle tennisverenigingen te creëren en een gezellige en sportieve dag te organiseren in de winter. Woon je in gemeente De Bilt, maar tennis je in een andere gemeente, dan kun je ook gewoon meedoen. Je kunt je aanmelden voor de single en optioneel voor de dubbel. Voor de dubbel zal er een mix gemaakt worden tussen jongeren van de verschillende verenigingen.

Het toernooi is voor tenniskids rood, oranje, groen en geel (t/m 17jr), dit gaat om de kleur ballen waar de kinderen mee spelen/trainen. Er wordt gespeeld met aangepaste puntentelling, omdat het een dag-event is. Voor aanmelding kun je contact opnemen met Friso Hennings Backer via frisohb@gmail.com of op de website van LTV Meijenhagen www.meijenhagen.nl.

2B Crew wint 2e prijs

De jongste selectie van 2Move, 2B Crew is tijdens de eerste wedstrijd van het seizoen, in een nieuwe samenstelling, in de prijzen gevallen. De meisjes in de leeftijd van 10-12 jaar, onder leiding van Marie Louise, wisten de tweede prijs binnen te slepen. Dit terwijl er nog 15 andere teams in hun categorie zaten.

Lijkt het jou ook leuk om te dansen, je bent welkom om 2 gratis proeflessen te volgen of kom naar de workshop van Luciano, een professionele danser tijdens Moving Maartensdijk op donderdag 29 december in De Vierstee. *(Lieneke Geurtsen)*

De jonge dansers zijn blij met de mooie beker.

Schoonste duiven

Postduivenvereniging De Bilt hield afgelopen weekend haar tentoonstelling waaraan 11 leden meededen met ruim 100 postduiven verdeeld in jonge en oude duiven.

Cor van der Linden had de schoonste serie ‘jonge doffer en jonge duivin’; Michel van Putten had de schoonste ‘oude duivin’ en deze was ook de schoonste van het geheel. Emiel en Kees van Oostenbrugge hadden de schoonste ‘oude doffer’. Onder het genot van een hapje en drankje werden de prijswinnaars gehuldigd. (Peter van Bunnik)

V.l.n.r. Cor van der Linden, Emiel en Kees van Oostenbrugge en Michel van Putten.

KERKNIEUWS

Vervolg van pagina 2

Onderwegkerk Blauwkapel
24/12 • 21.30u - Kerstnachtdienst; Voorganger Pastor B. van Empel
Na afloop op het Kerkplein chocolademelk of glühwein en kerstbrood met de buurtbewoners.

Hollandsche Rading
PKN - Kapel
25/12 • 11.00u - Ds. René Alkema
31/12 • Geen Dienst
01/01 • Geen Dienst

Lage Vuursche
PKN - Herv. Kerk
25/12 • 10.00u - Ds. M. Baan
25/12 • 18.30u - Proponent J.J. de Haan
26/12 • 10.00u - Ds. A.A.A. Prosman
31/12 • 18.30u - Ds. G.C. Klok
01/01 • 10.00u - Proponent A. van der Werf
01/01 • 18.30u - Ds. W. H. Th. Moehn

Maartensdijk
Hersteld Hervormde kerk
25/12 • 10.00u en 18.30u - Ds. A.J. Speksnijder
26/12 • 10.00u - Ds. A. den Hartog
31/12 • 19.30u - Ds. A.J. Speksnijder
01/01 • 10.00u en 18.30u - Ds. A.J. Speksnijder

PKN - Ontmoetingskerk
25/12 • 09.30u - Ds. René Alkema
01/01 • 09.30u - Ds. René Alkema

St. Maartenskerk
24/12 • 16.00u - Kerstspel voor de kinderen
24/12 • 22.00u - Kerstnachtdienst, L. Fijen, A. Kolfschoten en A. Sonderman
25/12 • 10.30u - Eucharistieviering Pastor J. Wissink
31/12 • 16.00u - Gebedsviering, Anton Sonderman
01/01 • 10.00u - Eucharistieviering met priester Mauricio Meneses TV-registratie

Westbroek
Ned. Ger. Kerk
25/12 • 10.00u - Ds. T.A. Vizee
25/12 • 18.30u - Ds. A.J. Krol
26/12 • 10.00u - Ds. A.J. Krol
31/12 • 19.30u - Ds. P.G. Vellekoop
01/01 • 10.00u - Dhr. J. Baan
01/01 • 18.30u - Ds. A.J. Krol

PKN - Herv. Kerk
25/12 • 10.00u - Ds. M. van der Zwan
25/12 • 18.30u - Ds. A.J. Krol
26/12 • 10.00u - Kerstfeest Zondagschool
31/12 • 19.00u - Ds. M. van der Zwan
01/01 • 10.00u - Ds. M. van der Zwan
01/01 • 18.30u - Ds. W. Jochemsen

Expositie schilderwerk

De Utrechtse kunstenaar Annemarie van der Sluys-van Slooten exposeert t/m 9 januari 2023 haar werk in de Woudkapel in Bilthoven. Haar werk kenmerkt zich door kleurrijke impressies van landschappen en bloemen. Zij heeft ook bewondering voor het werk van Matisse en van Gogh. Dat komt terug in haar schilderijen. Haar werk straalt een opvallende vrolijkheid uit. Dat is ook wat Annemarie met haar werk nastreeft.
(Frans Poot)

Q Vigne
WIJN IMPORT SINDS 1993
Q-Vignes wenst u heerlijke Kerstdagen!
KOM PROEVEN!
Voor de lekkerste (Kerst) wijn moet je bij Q-Vignes aan de Looydijk zijn!

Karin van der Willigen
makelaardij | onroerende zaken
Fijne Feestdagen
0346 - 281444 / 06 - 36142989
info@kvdwmakelaardij.nl
www.kvdwmakelaardij.nl

Protestantse Gemeente De Bilt
Kerst vier je, ook met de kerk
Het kan weer samen,
ook naar de kerk,
want er is iets dat dóórgaat:
het feest van Kerst,
de herinnering daaraan,
de viering van de geboorte van
Jezus, de komst van het licht.
In de Dorpskerk:
op zondag 18 december
vanaf 16.30 uur
Kerstlichtjestocht;
op Kerstavond 24 december
22.00 uur.
In de Oosterlichtkerk
dan om 19.00 uur:
Kinderkerstfeest,
en om 22.00 uur.
Op Kerstmorgen 25 december,
in beide kerken om 10.00 uur.
Iedereen is van harte welkom!
Zie ook:
www.dorpskerkdebilt.nl
en www.oosterlichtkerkdebilt.nl
Maak het mee,
en fijne dagen

Ook het weer van 2022 breekt weer records

door Guus Geebel

Het KNMI gebruikt het gemiddelde over de jaren 1991-2020 als het nieuwe normaal voor het langjarig gemiddelde. Dit wordt om de tien jaar vastgesteld. Dit wordt 'de normaal' genoemd en is in dit jaaroverzicht ook gebruikt. In oktober bereikte het jaar 2022 al een jaarrecord als het zonnigste jaar ooit.

De benamingen die het KNMI hanteert worden ook in dit overzicht gebruikt. Zo zijn ijsdagen dagen waarop de temperatuur het gehele etmaal niet boven het vriespunt uitkomt. Bij een vorstdag daalt op een dag de temperatuur op anderhalve meter boven de grond tot onder het vriespunt. Een warme dag is een dag met een maximumtemperatuur van 20,0°C of hoger en een zomerse dag is 25,0 °C of hoger. Bij een tropische dag is de maximumtemperatuur 30,0°C of hoger. Wanneer in De Bilt minimaal 5 zomerse dagen zijn en er daarvan minimaal 3 tropisch zijn, is sprake van een hittegolf.

Januari

Met in De Bilt een gemiddelde temperatuur van 5,3 °C tegen normaal 3,6 °C verliep de maand zacht, droog en somber. De eerste dag was ook meteen de warmste dag van de maand met 13,2 °C in De Bilt. De laagste temperatuur in De Bilt was op 8 januari met -2,6 °C. De Bilt telde 7 vorstdagen, normaal zijn dat er 12. IJsdagen waren er niet, normaal zijn dat er 2,6. Op 31 januari zorgde de storm Corrie voor zware windstoten. De maand was droog met gemiddeld over het land 49 mm neerslag tegen normaal 68 mm. In De Bilt scheen de zon 43 uur tegen 67 uur normaal.

Winterochtend in Houdringe op 8 januari. (foto Claire Blom)

Februari

Februari was met gemiddeld 6,8 °C tegen 3,9 °C normaal zeer zacht. Het was zeer wisselvallig en winterweer ontbrak volledig. De laagste temperatuur in De Bilt werd op 12 februari met -3,6 °C gemeten. Er waren in De Bilt 5 vorstdagen tegen normaal 11,6 en geen ijsdagen tegen 1,5 normaal. Van 16 tot en met 21 februari kregen we drie stormen. Op 16 februari de storm Dudley en de 18de Eunice met aan de kust enige tijd een zware westerstorm met windstoten tot 130 km/uur. Het was de zwaarste storm sinds 1990. Februari was een zeer natte maand. In De Bilt viel 133 millimeter tegen 58 millimeter normaal. Sneeuw kwam vrijwel niet voor en nergens werd een sneeuwdek gevormd. Het was wel een zonnige maand. In De Bilt scheen de zon 106 uur, normaal is dat 90 uur.

In Westbroek zijn alle ooievaarsnesten in april weer bezet. (foto Henk van de Bunt)

Maart

Het werd de zonnigste maart sinds het begin van de metingen. De gemiddelde temperatuur was 7,3°C tegen 6,5°C normaal. Ook was de maand extreem droog en vrij zacht. In De Bilt kwam de temperatuur niet lager dan -4,4°C. Maart telde in De Bilt 11 vorstdagen, normaal zijn dat er 8, maar kende geen warme dagen, normaal is dat er 1. In De Bilt viel 14,2 mm, neerslag tegen 57,8 mm normaal. Op de meeste plaatsen bleef het deze maand op tenminste 26 dagen droog. De Bilt registreerde 259 zonuren, bijna twee keer zoveel als normaal en aanzienlijk meer dan het vorige record van 203 zonuren in 2014. De Bilt kende in maart 1 zonloze dag, normaal zijn dat er vier.

April

Met een gemiddelde temperatuur van 9,3 °C tegen 9,8 °C normaal was april vrij koel vooral de eerste tien dagen. De rest van de maand was droog en zonnig met temperaturen rond normaal. In de nacht en vroege ochtend van 1 april viel in grote delen van Nederland enige tijd sneeuw bij temperaturen rond het vriespunt. In de nacht van 3 april werd in De Bilt met -4,0 °C de laagste temperatuur van de maand bereikt. De enige warme dag in De Bilt was op 12 april met 20,6 °C. Er was geen zomerse dag, normaal zijn er 5 warme dagen waarvan 1 zomerse dag. De Bilt had in april met 61 mm een natte maand, normaal valt er 42 mm neerslag. Gemiddeld over het land waren er 226 zonuren tegen 195 normaal waarmee april een zonnige maand was.

Mei

Mei was met een gemiddelde temperatuur van 14,0 °C tegen normaal 13,4 °C een vrij warme maand. Op 1 mei bleef de minimumtemperatuur in De Bilt met 0,3 °C nog net boven het vriespunt. De maand had in De Bilt 14 warme dagen en 2 zomerse dagen, normaal zijn er 11 warme dagen waarvan 4 zomerse dagen. In De Bilt kwam het niet tot een vorstdag, normaal 0,2 dag. De hoeveelheid neerslag week met over het land gemiddeld 49 mm neerslag niet veel af van de normale hoeveelheid van 55 mm. In de eerste tien dagen van de maand viel er in De Bilt helemaal geen neerslag. In De Bilt viel in mei 71 mm neerslag tegen normaal 59 mm. De zon scheen in De Bilt 247 uur tegen 218 uur normaal. Sombere dagen kende De Bilt niet, een normale meimaand telt er twee.

Juni

De maand juni was met een gemiddelde temperatuur van 17,1 °C tegen normaal 16,2 °C warm, nat en zeer zonnig. In De Bilt had 5 zomerse dagen evenveel als normaal. Op 23 juni kwam het in De Bilt met 29,8 °C net niet tot de eerste tropische dag. Juni was vrij nat met gemiddeld over het land 88 mm neerslag, tegen 65 mm normaal. Op 27 juni trokken er stevige onweersbuien over het zuidwestelijk kustgebied en veroorzaakte een windhoos schade in Zierikzee. In De Bilt scheen de zon 282 uur, goed voor een derde plaats in de lijst met zonnigste junimaanden.

Juli

Juli was zeer droog, zeer zonnig en met 18,6°C in De Bilt lag de gemiddelde temperatuur net iets boven het normaal van 18,3°C. De maand telde in De Bilt 8 zomerse dagen en 2 tropische dagen, tegen 9 en 2 dagen normaal. Gemiddeld over het land viel er 23 mm neerslag, normaal valt er 78 mm. De Bilt kwam met 15,8 mm op een vierde plaats in de lijst met droogste julimaanden. Met 220 uur was juli ook zeer zonnig en tevens de zesde zonnige maand op rij. In De Bilt scheen de zon 274 uur, tegen 214 uur normaal.

Begin mei is het Van Boetzelaerpark het voorjaar doorgebroken. (foto Frans Poot)

WoonSpraak
De gemoderniseerde WoonSpraak is klaar voor de toekomst.
Mooie dagen en fijne afsluiting van het jaar 2022!
WWW.WOONSPRAAK.NL

ing Jo Rijksen
Makelaardij onroerend goed B.V.
NVM
Hessenweg 151 • 3731 JG • De Bilt • T 030 - 220 42 62
www.jorijksen.nl • info@jorijksen.nl
Wij wensen U fijne kerstdagen

Wij wensen u Fijne Feestdagen
LOKAAL DE BILT
BETER DE BILT Bilts Belang

Begin juli siert een klaprozenveld de Noorderkroon in Bilthoven.(foto Peter Schlamilch)

Augustus
De maand augustus was met een gemiddelde temperatuur van 20,0 °C tegen normaal 17,9 °C de op twee na warmste augustusmaand sinds 1901. Alleen in 2020 en 1997 was augustus warmer. Van 9 tot en met 16 augustus was er een hittegolf. De Bilt telde 31 warme dagen, normaal 24. Er waren 15 zomerse dagen, normaal 8, en 7 tropische dagen, normaal 2 dagen. Gemiddeld over het land viel er 23 mm neerslag tegen normaal 83 mm. De maand was met landelijk gemiddeld 289 uur zon, normaal 205, de op één na zonnigste augustus sinds 1901. Alleen augustus 1947 was met 307 uur zonniger.

Ezels op Houdringhe genieten bij de opkomende zon in augustus nog even van de koelte onder een boom. (foto Claire Blom)

September
Wat temperatuur betreft lag de maand september met 14,6°C dicht bij normaal, dat is 14,7°C. Er waren geen tropische dagen, 5 zomerse dagen en 13 warme dagen, normaal zijn dat 0,2, 2,1 en 11,7 dagen. De maand telde geen vorstdagen, normaal voor september.
Met landelijk gemiddeld een hoeveelheid neerslag van 127 mm tegen 73 mm normaal was september nat. In De Bilt viel 108 mm regen tegen 78 mm normaal. Ondanks de natte maand bedroeg het neerslagtekort aan het einde van het groeiseizoen 224 mm. In De Bilt scheen de zon 189 uur tegen 152,8 uur normaal. Sombere dagen waren er niet, elke dag scheen de zon wel ergens.

Oktober
Met een gemiddelde temperatuur van 13,1°C in De Bilt, tegen 10,9 °C normaal, was oktober zeer zacht. De Bilt telde drie warme dagen wat normaal is voor oktober. In het zuidoosten telde de maand echter tweemaal zoveel warme dagen. In De Bilt was het met 38 mm regen zeer droog, normaal is 81 mm. Het droogst was het in Volkel met 20 mm regen. Het aantal droge dagen liep uiteen van 12 in het noorden tot 18 in het zuiden. In De Bilt waren het er 15. Een normale oktobermaand telt in De Bilt 10 à 11 droge dagen. Oktober was zeer zonnig, met gemiddeld over het land 159 uren zon. In De Bilt scheen de zon 147 uur, normaal is dat 119 uur. Daarmee breekt voor dit station voor 2022 met 2054 zonuren nu al een record. Het oude record stamt met 2045 zonuren uit 2018. Oktober kende in De Bilt geen sombere dagen, normaal zijn dat er vier.

November
Met een gemiddelde temperatuur van 7,4 °C tegen een langjarig gemiddelde van 7,0 °C was november vrij zacht. Op 22 november dook de temperatuur voor het eerst deze herfst in De Bilt onder het vriespunt met een minimumtemperatuur van -0,8 °C. De laagste temperatuur werd met -4,2 °C op 27 november in Woensdrecht gemeten. Er waren 2 vorstdagen, normaal 4,7 en geen ijsdagen, normaal zijn dat er 0,4. De maand was met een landelijk gemiddelde van 58 mm neerslag, normaal 76 mm, een droge maand. Het landelijk gemiddelde van 68 uur zon week weinig af van het normale gemiddelde van 70 uur. Bijna elke dag was de zon wel ergens in het land even te zien.

December
Het weer van december ondervinden we nu. Gemiddeld komt de temperatuur in december in De Bilt uit op 4,2 °C. In de nacht is het gemiddeld 1,6 graden en overdag 6,7 °C. Het moment dat de zon van richting verandert valt op 21 december om 22.48 uur. Dan begint officiële winter en is het drie maanden wachten op de eerste lentebloemen.

Begin oktober wordt de judasoor gespot. Bij droog weer neemt deze in omvang af en verandert weer in vochtiger omstandigheden.

Het KNMI is het nationale data- en kenniscentrum voor weer, klimaat en seismologie.

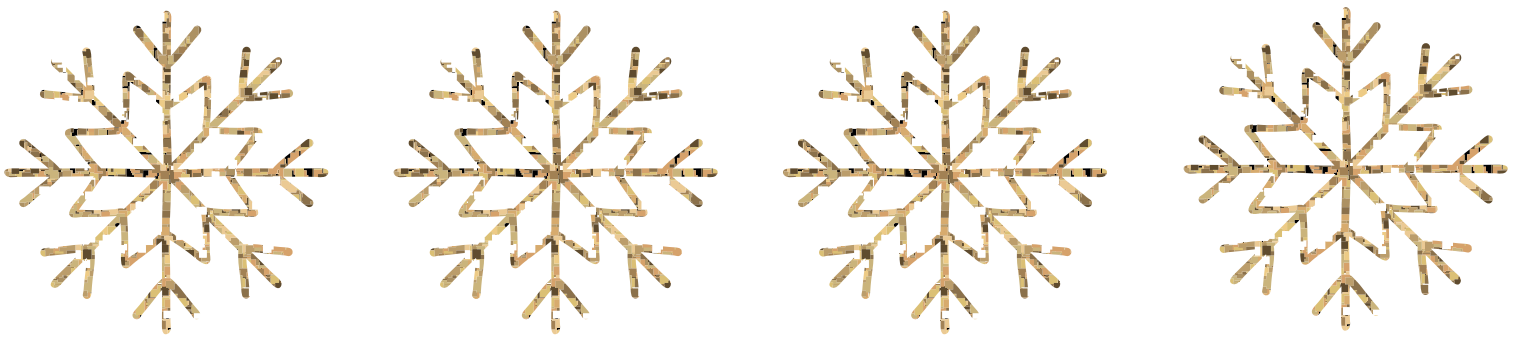

Brandweer Westbroek wenst iedereen **fijne feestdagen** en een **gezond** en **veilig 2023**.

Ook willen wij iedereen die een vrijwillige donatie gedaan heeft, hiervoor bedanken!

Kaart gemist? Doneren kan op:
NL 59 RABO 0369 1257 03
t.n.v. Brandweervereniging Westbroek.

Nootjes

Te koop aangeboden

Nieuwe ring3 cameradeurbel met audio en video €95,- (bolcom €159,-) Tel. 030-2290428 mathijsmetz@casema.nl

Eiken eettafel 135 x 90 cm, uitschuifbaar tot 200 cm, 4 bijbehorende stoelen, vintage. €40,-. Tel. 06-12864396

Van 'Cars': Drie-in-één spel (memo-lotto), puzzel v.a. 6 jr, rol behang, fleece samen €15,-, kindertheeservies wit en bl. emaillepannenset €8,-. Tel. 06-33195692

Mooie bruinleren rok (zeer soepelvallend leer) knielengte, mt 36. €25,-. Tel. 06-19691119

Pracht van een mouwloze donkerbruine feestjurk, mt 36, van Luisa Cerano, €50,-. Tel. 06-19691119

Steengrill, nieuw, nog in verpakking met veiligheidstablet en 2 regelbare spiritusbranders. Groot formaat: 37x19cm. €15,-. Tel. 06-19691119

2 puzzels 1000 stukje compleet. Van Haasteren De speelgoedwinkel en Gallery Edition Isaac Israëls. €7,50 per stuk. Beiden voor €10,-. Tel. 06-16613197

4 Winterbanden met Stalen Velg voor o.a. Peugeot 307/308. o.a. 2 stuks Michelin Alpin 205/55 R16 91H (2015) - samen €50,-. Tel 06-55701549

Gratis af te halen weinig gebruikt eenpersoons bed (zg. senioren bed) inclusief matras, heel weinig gebruikt. Tel. 06-21638958

Gratis af te halen houten slaapkamer ameublement: 2- persoons bed met vrijwel nieuwe matrassen, nachtkastjes en linnenkast. Tel. 06-21638958

Gratis af te halen grote rechthoekige houten salontafel met onder blad , ongeveer 1.10 bij 75 cm. Tel. 06-21638958

Tijdschrift decoreren stap voor stap. Er zit ook een kerstdecoreren bij. 10 stuks 10,-. Tel. 0346-243758

Bouwtekening van een bolderwagen. Leuk voor het voorjaar. €10,-. Tel. 0346-243758

6 CD's van Frans Bouwer, Sam en Marianne Weber en diverse artiesten. €15,-. Tel. 0346-243758

Activiteiten

Ierlandreis mei 2023 infomiddagen 7 en 14 januari a.s. www.beter-uit.nl zie bestemming Ierland Tel. 06 20324601 of truus.kreeft@hetnet.nl

Personeel gevraagd

Kom jij ons team versterken? BEZORG De Vierklank op woensdag, duur (afhankelijk van de wijk) 1 tot 1,5 uur. Bezorgen kan vanaf 13 jaar. Wijken in heel gemeente De Bilt beschikbaar. Meld je aan via info@vierklank.nl of bel 0346-211992

Woon jij in het Burg. v. HEEMSTRAKWARTIER? Vanaf 1 januari zijn we op zoek naar een nieuwe bezorger. Meld je aan via info@vierklank.nl of bel 0346-211992

Vrijwillige Chauffeurs gezocht; Bent u op zoek naar mooi en zinvol vrijwilligerswerk in een gemotiveerd team, denk dan eens aan ons. Wij zoeken Vrijwillige Chauffeurs m/v, in het bezit van een 4-deursauto voor het vervoer van ouderen naar ons dagcentrum in Groenekan. Vanzelfsprekend ontvangt U hiervoor een goede onkostenvergoeding. Wilt u meer weten? kijk dan eens op www.bethshamar.nl Grothelaan 1a in Groenekan of bel ons op tel. nr. 0346-211755

Personeel aangeboden

TUINMAN heeft nog tijd. Voor al uw snoeiwerk, fatsoeneren, voorjaarsbeurt, bestraten enz. Alles is bespreekbaar. Altijd vrijblijvende prijsopgave. Tel. 06-50660689 www.hoeree-tuinen.nl

HOVENIER voor al uw tuinwerkzaamheden. Seizoensbeurt, hogedrukreiniging, schuttingen, bestrating. Bel vrijbl. 06-49377634

MEUBELSTOFFEERDERIJ Kwarten
Uw bank of stoelen weer als nieuw!
Oude Brandenburgerweg 4a Bilthoven, tel. 030 2600088

Tuinvreugde is de natuurlijke HOVENIER. Kijk op www.tuinvreugde.nl of bel Marcel: 06 21290891

Schilder en KLUSBEDRIJF R.Wegman. Voor al u schilder, saus, behang en kluswerkzaamheden. KVK. ibv VCA. Ruim 25 jaar ervaring. Vrijbl. pr. Opgave. Voor meer info tel: 0642709940

Diversen

Oud ijzer- en metaalafval B.A.S. Recyling - Maartensdijk. www.basrecyling.nl Tel. 06-40764075

Hoveniersbedrijf Boomkwekerij D. van Vulpen.
Voor al uw beplanting, tuinaanleg en- onderhoud, bestrating, grond- en graafwerk enz. Vraag naar onze geheel vrijblijvende prijsopgave. Groenekanseweg 78, Groenekan. Tel. 0346-212787

Opruiming van inboedels, huizen, schuren, garages etc. Bezemschoon opleveren. Wij geven de hoogste prijs voor auto's en (brom)fietsen etc. Kringloop midden Nederland. Tel. 06- 50897262

Jezus is de weg! Voor ieder mens naar God!
Deze boodschap wordt iedere zondagmiddag om 14 uur gebracht.
Evangelische Gemeenschap.
Zuiderkapel, Boslaan 3 in Bilthoven.
Inl. 030-6035463 / 2283034.

Geheel zelfstandige WOONRUIMTE tijdelijk beschikbaar in centrum Hilversum. Voor ca. 6 maanden 70 m2. Info 06-13134266

Cursussen/trainingen

Bridgelessen voor "Boekje 2" (ruitenboekje) in Bilthoven. Op 18 januari 2023 start weer de cursus (12 lessen) voor semi-beginners op woensdag-avond. Voor semi-gevorderden op do-avond (event. vr-morgen). Ook privélessen voor alle niveaus met grote flexibiliteit. Wij hebben kleine groepen van max. ca 12 pers., waardoor persoonlijk aandacht wordt gegarandeerd. www.bridgeschool-bilthoven.nl, ciska.zuur@gmail.com, 0655193649

Dat wil ik 'effe' kwijt…

Unieke opvang sluit binnen 2 maanden haar deuren, ouders en kinderen zijn de dupe.

Een groep ouders zit met de handen in het haar. Eind oktober 2022 werden zij geïnformeerd dat Kinderdagverblijf De Geheime Tuin (Weltevreden 6, De Bilt) haar deuren sluit per eind december 2022.

Kinderen hebben geen vervangende opvang. Ellenlange wachtlijsten op andere plekken zijn een feit. Ouders moeten plotseling stoppen of drastisch minderen met werken. Dit alles in een tijd waarin organisaties staan te springen om personeel.
Ook het voormalig personeel staat op straat, terwijl velen al jaren - soms 15, zelfs 10 jaar - werkzaam zijn bij deze locatie, voormalig Kindercentrum Weltevreden.

Ouders roepen op om met elkaar een doorstart te maken, met hun kinderen en het oude personeel, echter is de huidige locatie in basisschool het Zonnewiel niet meer beschikbaar.

De plannen daarvoor zijn nog onduidelijk. Een andere locatie blijkt echter lastig te vinden, zeker in een tijdsbestek van enkele weken. Meermaals hebben ouders de Gemeente de Bilt benaderd om mee te helpen, mee te denken: Rondom beschikbare locaties, (wijziging van) bestemmingsplannen etc. Maar tot nu toe geeft de gemeente geen thuis.

Caroline Deul

Twee seizoenen in 1 foto

In Landgoed Splinterenburg bij de Ridderoordse bossen (grens Bilthoven en Den Dolder) is bij dit vriesweer een mooie combinatie te zien van herfst en winter. (foto Eugène Jansen)

Op 't bankje

Met een zucht ploft de vrouw op het bankje naast me neer. Ik had haar al met een volle boodschappentrolley aan zien komen. Een meisje loopt met een wat kleinere maar toch ook boordevolle trolley achter haar aan. Je merkt aan het meisje dat ze liever doorgelopen was. Ze wil daarom eerst niet gaan zitten. 'Niet te lang blijven zitten hoor oma, ik moet de kerstboom nog optuigen', zegt ze. Na enige tijd is de oma op adem gekomen. Ze had even een korte pauze nodig. 'Ja, nog even, we gaan zo weer verder' en tegen mij zegt ze: 'Ik ben bekaf van het boodschappen doen. Het is overal even druk en als je zoveel nodig hebt moet je ook nog een boel zoeken. De hele familie komt bij ons met Kerstmis. Noël is Eerste Kerstdag jarig', zegt ze naar haar kleindochter wijzend. 'Ze wordt dertien en omdat er nooit vriendinnen op haar verjaardag komen lossen we het sinds een paar jaar zo op dat de hele familie die dag bij ons komt eten. Mijn man en ik maken dan altijd een uitgebreid kerstdiner, dit keer voor twaalf mensen. Noël tuigt altijd de kerstboom op.' Het meisje met de toepasselijke naam luistert zwijgend mee. 'Noël heeft nooit kinderfeestjes kunnen houden, want de vriendinnetjes gaan met Kerstmis natuurlijk niet naar een verjaardag. Dat vond mijn dochter altijd erg sneu dus organiseert ze voor Noël altijd een feestje in januari voor haar vriendinnetjes.' Een kennis van mij is ook Eerste Kerstdag jarig en nodigt familie en vrienden die dag uit in een restaurant. Ik vraag de vrouw hoe het de dag dat Noël geboren is gegaan is, want het was toch wel bijzonder. 'Dat was het zeker. We hebben toen in ieder geval geen kerstdiner gehouden. Ik weet niet eens meer wat we toen gegeten hebben. Het was ons eerste kleinkind. Nu hebben we er vier. Ze blijft altijd heel bijzonder en is erg lief.' Het meisje vindt het maar niets dat er zo over haar gepraat wordt, maar ze kent haar oma natuurlijk en weet dat ze maar beter kan zwijgen. 'Dat ze met Kerstmis geboren is heeft haar altijd beziggehouden', gaat de vrouw verder. Ik heb familie die op een boerderij woont en ik weet nog wel dat Noël vroeger een keer in de stal kwam en vroeg of de stal van Jozef en Maria er ook zo uitgezien heeft. Als ze in de zomer kwam logeren wilde ze altijd een dagje naar Drenthe, want ze had gehoord dat daar schaapherders waren. Haar beste vriendin is Amina, een Syrisch vluchtelingenkind. Toen de familie nog geen verblijfsvergunning had heeft ze allerlei acties op touw gezet om handtekeningen te verzamelen die ze dan naar de burgemeester stuurde. Die heeft haar nog ontvangen. Noël heeft toen een toespraakje gehouden en het kerstverhaal erbij betrokken. Toen was er geen plaats in de herberg had ze gezegd en dat mag niet nog een keer gebeuren.' Nu vindt het meisje het wel heel erg veel over haar gaan. 'Maar jij hebt ook meegeholpen met de handtekeningen oma, en dat toespraakje heb je ook voor mij bedacht. Maar het heeft wel geholpen, dat zegt Amina ook.' Nu is het tijd voor oma om zich wat ongemakkelijker te voelen. 'Ach ja, Amina beschouwen we ook als ons kleinkind want haar grootouders wonen in Syrië. Ze komt met haar ouders ook bij ons met Kerstmis zodat Noël toch een vriendin op haar verjaardag heeft.' Noël vindt het nu genoeg en maakt aanstalten om door te lopen. Zwijgend staat oma op en sjokt achter haar aan.

Maerten

Roulette FM 106.6 kabel 101.9 www.roulettefm.nl

REGIO TV DE BILT
• Nieuws
• Agenda
• Informatie
Analoog kanaal 45/digitaal kanaal 43/www.regiotvdebilt.nl

SVM JO19-1 tikt 5 goals binnen

In de laatste wedstrijd van dit jaar voor SVM JO19-1 kon het kampioenschap worden behaald, mits er niet met meer dan 2 tegengoals werd verloren tegen een goed spelend Baarn. Een goed spelend Baarn inderdaad, want er is niets aan het toeval overgelaten; Trainer Coen de Valk is het team van Baarn gaan bekijken en kon niet anders dan concluderen dat deze wedstrijd niet zomaar gewonnen ging worden.

Tijdens de bespreking voor de wedstrijd bleek dat de SVM-spelers hun taken, besproken op de training, nog prima in hun hoofd hadden zitten. Dit werd ook op het veld uitgevoerd en SVM ging sterk van start met uitstekend samenspel en goed druk zetten op de aangegeven posities. Dit resulteert in de 18e minuut al in een doelpunt van Marcel Gaasenbeek, die een hoge bal vanaf rechts van Reinout van Breemen prima binnenschiet.
SVM zet goed door met een paar gestopte schoten; een afgezwaaide voorzet verdwijnt net naast de kruising. Maar Baarn geeft zich nog niet gewonnen; Thijs Bosman moet nog een keer gestrekt op een schot en Sten Cloo moet tot het uiterste gaan om met een prachtige sliding een schot te blokken om zo de 1-1 te voorkomen. In de ijzige kou gaan we met 0-1 rusten.

De tweede helft zet Baarn meer druk en loopt daardoor achterin wat risico. SVM profiteert daar goed van en scoort de 0-2 in de 51e minuut als Kars van den Brink een voorzet vanaf rechts van Mondo van Montfoort eenvoudig binnen kan tikken. Kort daarna wordt een uittrap van Thijs Bosman goed afgerond door Kars, maar heeft de keeper een goede redding in huis. In de 60e minuut trapt Thijs weer ver uit, Marcel verlengt de bal op Kars en het staat 0-3. Baarn is gewaarschuwd dat 1 op 1 spelen achterin niet de manier is om van SVM te winnen. Zeker als er na 74 minuten weer gescoord wordt na een pass van Levy Gijsen vanaf eigen helft over de verdediging van Baarn in de voeten van Kars die zijn derde scoort: 0-4.

Doelman Thijs krijgt nog een assist achter zijn naam als een verre uittrap bij de 14-jarige invaller Julen van de Goede terecht komt, die knap zijn man uitspeelt en vanaf links de bal in de rechterbovenhoek knalt: 0-5. Dit is ook de eindstand, met de complimenten aan het team van Baarn o.l.v. Stijn Vermeulen voor een sportieve en positief gecoachte wedstrijd.
SVM JO19-1 met de begeleiders Remco van den Brink, John Bosman, Arnold Reparon, Bas Geijtenbeek en Coen de Valk kunnen zich nu gaan opmaken voor de hoofdklasse. *(Ronald de Valk)*

SVM JO19-1 kampioen na winst bij Baarn.

Eindelijk gaat Moving Maartensdijk weer van start

door Walter Eijndhoven

Donderdag 29 december en vrijdag 30 december gaat Moving Maartensdijk weer van start na twee jaar afwezigheid. Zin in bijkletsen? Een leuk spel doen? Of genieten van andere activiteiten, zoals een gezellige open koffie/thee ochtend? Ga gewoon langs en laat je verrassen.

Eindelijk kan het weer. Een groot feest in Maartensdijk, zoals in de jaren voor corona, waarbij het publiek uit alle hoeken en gaten vanuit de hele gemeente De Bilt tevoorschijn komt. 'Het is lang geleden dat wij weer een Moving Maartensdijk konden organiseren', vertelt Edwin Plug, één van de initiatiefnemers van Moving Maartensdijk. 'Maar nu is het weer zover. Er staat de deelnemers weer een groot feest te wachten. Met liefst 42 verschillende activiteiten, van pinda's rijgen voor pimpelmezen, breien en koersballen tot aan sumoworstelen en een workshop "Wim Hoff Experience".'
Tijdens Moving Maartensdijk breien veel ouderen ook weer samen. Plug: 'Vorige keer kregen onze oudere deelnemers ook jongeren mee om te breien. Dat was echt supermooi. Oud en jong samen met een trui bezig. Donderdag 29 december gaat het programma onder andere van start met een stormbaan, springkussens en pannaveldjes voor de kids, tafeltennis, peuterdans, breine, sjoelen, klaverjassen en nog veel meer. 's Avonds vinden dansworkshops voor jongeren plaats onder leiding van Luciano, met ondersteuning vanuit 2Move.
Ook vrijdag 30 december kan iedereen weer terecht voor allerlei sporten en spelletjes. Om 19.00 uur is er Café Vierstee met live muziek, een dj en 'Zingen met Teub". Dan vindt ook de Wim Hoff Experience plaats en een workshop cocktails maken. Plug: 'Wim Hof (the Iceman) combineert de krachten van koude training, ademhaling en mindset/ focus. Door verschillende oefeningen zorgt zijn methode dat je weer in je kracht komt te staan, je balans kunt vinden en je zowel fysiek als mentaal sterker voelt dan ooit. Uiteraard sluiten wij af met een ijsbad onder begeleiding van twee gecertificeerde instructeurs'.
Het hele programma van Moving Maartensdijk is te vinden op www.vierstee.nl

Voetjes van de vloer tijdens Moving 2020.

Opnieuw belangrijke winst Tweemaal Zes

Tweemaal Zes speelde zaterdag tegen Wit-Blauw uit Kampen. Het was een echte ouderwetse vechtwedstrijd, waarbij veel emoties los kwamen. Voor het publiek was het een vermakelijke wedstrijd om naar te kijken.

De 1e helft bleef Tweemaal Zes tot aan rust op 2 doelpunten achterstand. Er waren veel kansen maar deze werden tot frustratie niet benut, waardoor het lastig was om op gelijke stand te komen. Verdedigend had Tweemaal Zes de opdracht om voornamelijk de twee scorende heren uit te schakelen.

De 2e helft beet Tweemaal Zes zich nog beter vast in de wedstrijd. Er werden meer duels gewonnen en er kwam een hoger rendement in de afronding van het schot. Wit-Blauw kreeg het zichtbaar moeilijk, en kon op dat moment niet meer bijschakelen. Door goalgetter Jesse van Ginkel kwam TZ1 gelijk. Hij legde er in totaal maar liefst 7 goals in. De laatste 10 min waren erg spannend. Tot de laatste minuut ging het gelijk op. Uiteindelijk scoorde Marco de Rooij in de laatste minuut 24-23. Dit was dan ook de eindstand. Na een verdiende overwinning, was de ontlading zichtbaar te zien. *(Sterre Thijs)*

TZ trekt aan het langste eind.

Nova pakt slechts twee punten

In de ijskoude 3 Oktober-hal in Leiden wist Nova 2 na een spannende strijd twee punten in de wacht te slepen tegen KZ Danaïden 2.

Vervolgens was het de beurt aan Nova 1 dat tegen medekoploper KZ Danaïden 1 aantrad. Aan het begin keek Nova 1 al gauw tegen een achterstand aan. Na een tussenstand van 5-2 kwam de ploeg er beter in en werd het stuivertje wisselen. Dit leidde tot een ruststand van 11-12 in het voordeel van Nova.
Na rust leek de ploeg het momentum te behouden door de voorsprong uit te bouwen naar 11-14, maar niets leek minder waar. De aanvallen van Nova stagneerden en bij KZ Danaïden ging het rendement juist omhoog. Dit resulteerde in een iets geflatteerde eindstand van 23-16. *(Aranka Akkermans)*

Irene Jeugd Badminton

Na 1,5 uur sport met veel variatie in het spel volgde een beloning in het clubhuis van de Kees Boeke sporthal in Bilthoven. Enkele ouders stonden daar klaar met ijs, pannenkoeken en nog veel meer lekkernijen. Dat ging er bij de 20 jeugdleden vanzelfsprekend in als koek. Irene Badminton in Bilthoven wil graag méér jeugdleden verwelkomen. Voor informatie mail naar jc@irenebadminton.nl.

Badminton is een fysieke sport waarbij je alle delen van je lichaam gebruikt, je loopt veel en het is heel intensief.

Debby en Ted van der Ham nemen afscheid van dorpsbistro ‘Naast de buren’

Een terug- en vooruitblik

door Rob Klaassen

Na 19 jaar vertrekken Debby en Ted van der Ham op 1 januari 2023 bij dorpsbistro ‘Naast de buren’ in Groenekan. Ter gelegenheid van deze gebeurtenis spraken we hen. Het voeren van een gesprek met Debby en Ted van der Ham is erg leuk om te doen en maakt onmiddellijk duidelijk waarom vriendelijkheid en sfeer, tezamen met kwaliteit al jaren zo hoog scoren bij ‘Naast de buren’.

Ted en Debby nemen binnenkort afscheid van de Groenekanse keuken.

Debby: ‘Voor gasten bij een restaurant zoals het onze is het essentieel dat ze met een vertrouwd beeld worden geconfronteerd. Ted en ik zijn zo’n vertrouwd beeld. Wij kennen de gasten en de gasten kennen ons. Zo ontstaat een band. Zowel met ons, als ook tussen de gasten onderling. Dat geeft sfeer. En vooral moet het eten natuurlijk kwalitatief goed en betaalbaar zijn. Je hoort tegenwoordig zo vaak dat er sfeer ontbreekt. Volgens mij komt dat vooral, omdat zo’n vertrouwd beeld ontbreekt, omdat er dan weer de een en dan weer de ander staat te bedienen. Datzelfde geldt ook voor de kok’.

Moustache

Ted: ‘Ik was vroeger chef-kok bij de Moustache in de Drieharingenstraat in Utrecht waar veel studenten kwamen. Het was wijd en zijd bekend dat je bij de Moustache als student voor een redelijke prijs gezellig uit eten kon gaan. Het was voor mij erg leuk te merken dat toen de Moustache verdween veel, inmiddels al afgestudeerde studenten, weer hier bij mij in Groenekan kwamen eten. Ze kenden de kok en ze kenden de sfeer’.

Debby: ‘Mijn rol in de zaak is een soort vliegende kiep. Ik vang ’s middags de gasten op, bedien vaak zelf, doe de administratie, maak de zaak schoon. Iedereen kent me en ik ken ook iedereen. Dit geldt ook voor onze hulpen in de keuken en de bediening. Vaak is het werken in onze zaak het eerste betaalde baantje van kinderen van ouders die bij ons komen eten. Wat vooral ook sfeerbepalend is, is dat je flexibel en betrokken bent bij je gasten en rekening houdt met hun wensen. Kortom, meebeweegt met je gasten. De gast moet zich onder alle omstandigheden welkom en gewaardeerd weten. En nogmaals: de kwaliteit van je aanbod moet zonder meer goed zijn. Flexibiliteit, gastvrijheid en kwaliteit zijn de drie elementen die onlosmakelijk aan elkaar zijn gekoppeld. Zij bepalen de sfeer’.

Wat de pot schaft

Hoe is het mogelijk dat jullie jaarin, jaar-uit in staat zijn geweest om een maaltijd voor een zo uiterst lage prijs te kunnen verstrekken?

Ted: ‘Dat is bepaald niet zo maar even gegaan. Dagelijks moet ik hiervoor naar de groothandel om daar uit te zoeken wat er zoal aangeboden wordt om daar dan vervolgens scherp over te onderhandelen om zo tot een aantrekkelijke prijs te komen. Daarin hebben heel veel uren gezeten. Het concept van ‘Wat de pot schaft’ is essentieel gebleken om gasten uit een wijde omgeving naar onze zaak te trekken. Veel alleenstaanden hebben bij ons hierdoor ook gezelligheid kunnen ondervinden, want samen eten smaakt nu eenmaal veel beter. Het concept van het aanschuiven aan tafel maakt ook dat iedereen met iedereen vanzelf aan de praat raakt. Het was wel telkens weer een hele uitzoekerij hoe je een goede maaltijd voor een aantrekkelijke prijs kunt serveren. Maar als we het over sfeer hebben, zijn de daghappen heel bepalend geweest voor die goede en gezellige sfeer’.

Topper

Ted: ‘We hebben natuurlijk in die 19 jaar heel veel toppers gehad maar, de absoluut blijvende topper is en blijft de slakken met eigengemaakte slakkenboter. Van heinde en verre kwamen mensen naar ons toe om bij ons slakken te komen eten. Nergens in ons land wordt dit gerecht op mijn wijze bereid. Echt een blijvende succesfactor. Als je het hebt over wijn zijn er eigenlijk twee wijnen die er altijd bovenuit zijn blijven steken. Franse Taraniwijnen, die we in rood en wit aanbieden namelijk een Malbec en een Sauvignon Blanc. Verder is er een rode Chileense Las Rocas, een Cabernet Sauvignon en een witte Chileense Las Rocas, een Chardonnay. Deze zijn al die jaren een regelrecht succesnummer gebleken. Wat toch ook in onze beleving een topper is geweest, zij het van een andere orde, was de 1 aprilgrap in 2005 die ik samen met De Vierklank had bedacht. Er had zich toen net een nieuw wok-restaurant in Groenekan gevestigd. We schreven toen in De Vierklank van woensdag 30 maart, dat ik een spoedcursus wokken in China had gevolgd en nu graag de gasten het zelf-wokken wilde leren. Ik zou daarvoor de vrijdagmiddag erna (dat was 1 april) een cursus in ons restaurant verzorgen. Mensen konden dan die middag naar ons restaurant komen, gewapend met een wokpan en diepvries wokgroenten. En ja hoor, daar stond die middag een aantal mensen keurig met wokpan en diepvries wokgroenten te wachten. We moesten ze toen meedelen dat het een 1 aprilgrap betrof’.

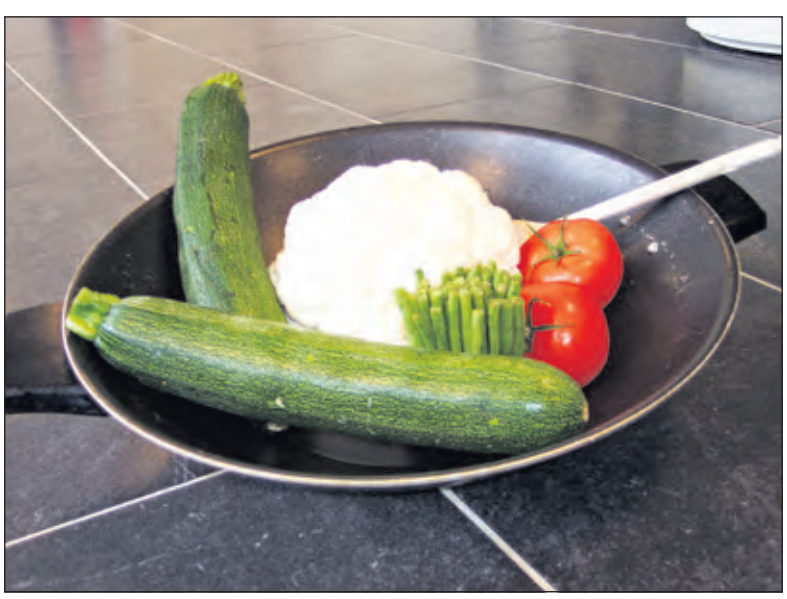

De ‘Wok-On’ 1 april grap uit 2005 was een succes.

Tegenslagen en dank

Debby: ‘Het is niet allemaal vanzelf zo succesvol verlopen. We hebben vooral in onze begintijd best wel moeilijke periodes doorgemaakt. En toen kwam plotseling de Corona langs en moesten alle restaurants dicht. We moesten ineens overschakelen naar een bezorg- en afhaalrestaurant en heel anders gaan werken. Spullen in plastic verpakken en het zo voorbereiden dat mensen thuis er gemakkelijk mee aan de slag konden. Het was fantastisch om toen te merken dat mensen ons bleven steunen en veel en vaak hun spullen bij ons kwamen ophalen of lieten bezorgen. Er bleek bij onze gasten een niet aflatend vertrouwen in ons te bestaan. Dank zij hen hebben wij dit alles kunnen overleven. Veel van onze collega’s hebben zich helaas heel diep in de schulden moeten steken en worden nu geconfronteerd met het terugbetalen van hun Coronaschulden. Nogmaals, ons past heel veel dank aan onze gasten voor al hun trouwe steun’.

Hoe verder

Ted: ‘Onze zaak wordt per 1 januari overgenomen door twee enthousiaste broers, Rainier en Alexander Beyleveldt. Het is goed dat er nu weer jongere mensen in de zaak komen. Dat maakt het ook aantrekkelijker voor jongere mensen om te komen eten. Wij zijn toch al rond de zestig. Medio maart/april van het komende jaar verlaten we definitief Groenekan en gaan dan in Langweer in Friesland wonen. We willen daar dan volop gaan genieten. Zo’n beetje om de hoek ligt golfbaan Sint Nyk St Nicolaasga. In de winter is het in Langweer lekker stil, maar in de zomer is het daar een drukte van belang. We zullen ons daar zeker niet vervelen. We zijn dus niet zomaar weg. Wij gaan de nieuwe eigenaren in januari eerst nog wat wegwijs maken, zodat ze hun weg zullen kunnen vinden. Ook na januari, zolang wij er nog wonen, kunnen ze nog altijd met vragen bij ons terecht. Wij vinden het natuurlijk van groot belang dat we de zaak goed achterlaten. Dus over een paar maanden zijn we weg uit Groenekan. Het zal zowel voor ons, als ook voor de gasten, toch wel even wennen zijn’.

Dubbeltjes-ijs

Grote vreugde bij ijsliefhebbers als de vroege vorst wat langer aanhoudt. Een periode zonder wind maakte een strakke ijsvloer mogelijk, slechts her en der onderbroken door sporen van watervogels. Als ijsbrekers hielden zij het water zo lang mogelijk vloeibaar, herkenbaar in dichtgevroren wakken. In de modderbodem van ondiepe waterpoelen, vlak onder onze schaatssporen, de voetsporen van ganzen die hier onlangs nog liepen.

De ijsvloer die ons draagt is helder als glas. Er schiet een onderwaterwereld onder ons voorbij, alsof we over een aquarium schaatsen. Bladeren van de gele plomp liggen in rust op de bodem. Luchtbelletjes in het ijs maken zichtbaar dat onder water planten nog volop zuurstof produceren, ondanks de kou. Gasbelletjes boven elkaar, in opeenvolgende ijslagen vastgevroren, dubbeltjes-ijs.

De afgelopen maanden is zeer actief jacht gemaakt op de Amerikaanse rivierkreeft vanwege hun schadelijke aanwezigheid in de Nederlandse wateren. In lange fuiken, vastgevroren in het ijs, bewegen nog traag tientallen gevangen rivierkreeften. De fuiken en vallen in de watergangen worden gemarkeerd met boeien boven het wateroppervlak, ook vastgevroren. We schaatsten eraan voorbij.

Het ijs knoept, kraakt en scheurt waar een toenemend aantal schaatsliefhebbers passeert, ijsvrij. Ervaren schaatsers met trefzekere slagen, maar ook beginners, de enkels onervaren en nog wat wiebelig. Jong en oud, licht en zwaar, allen enthousiast, maar niet even opletend. De ijsvloer zucht. Af en toe zakt er iemand zomaar door het ijs.

(Karien Scholten)

In haiku:
Zuurstof belletjes
Opgesloten door de vorst
Puur Dubbeltjes-ijs

advertentie

Dorpsbistro ‘Naast de Buren’

“Wat schaft de pot?”

Woe. 21-12 Do. 22-12 Vr. 23-12 ~~Zo. 25-12~~ (gesloten)	Saté van varkenshaas, atjar, kentang en friet Gebakken victoriabaarsfilet met garnalensaus en friet Spruitjes-champignonstoof met brie uit de oven	€ 15,00
Woe. 28-12 Do. 29-12 Vr. 30-12 ~~Zo. 1-1~~ (gesloten)	‘KLIEKJESDAGEN’ Diverse vis-, vlees- en vegetarische gerechten	€ 15,00
Woe. 4-1 Do. 5-1 Vr. 6-1 Zo. 8-1	Jachtschotel, aardappel en appelcompôte Zalm en croûte, dillesaus en friet Gebakken Halloumi met truffelpasta	€ 15,00

Toetje v/d week: Chocolade-lavacake, vanille-ijs en slagroom € 5,50

Gesloten: maandag - dinsdag - zaterdag

Groenekanseweg 168 | Groenekan
0346 - 218821 | info@naastdeburen.nl